

Adroddiad Arolwg Addysg Bellach a Dysgu'n Seiliedig ar Waith 2023

This report is also available in English

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Colegau Cymru
Colleges Wales

Cynnwys

Cynnwys	2
Crynodeb gweithredol	4
Trosolwg.....	4
Canfyddiadau allweddol	5
Rôl a gyrfa	5
Patrymau gweithio a baich gwaith	5
Lles	6
Dysgu proffesiynol	6
1.0 Cyflwyniad.....	7
2.0 Methodoleg.....	7
3.0 Canlyniadau – athro addysg bellach	9
3.1 Proffil ymatebwyr	9
3.2 Canfyddiadau allweddol: athrawon addysg bellach (FET).....	11
Rôl a gyrfa	11
Patrymau gweithio a baich gwaith	11
Lles	11
Dysgu proffesiynol	12
3.3 Cofnodi ymatebion – arolwg athro addysg bellach.....	13
Rôl a gyrfa	13
Patrymau gweithio a baich gwaith	14
Lles	17
Dysgu proffesiynol	19
4.0 Canlyniadau – gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach	23
4.1 Proffil ymatebwyr	23
4.2 Canfyddiadau allweddol: gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach (FELSW)	25
Rôl a gyrfa	25
Patrymau gweithio a baich gwaith	25
Lles	25
Dysgu proffesiynol	26
4.3 Cofnodi ymatebion – arolwg gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach	27
Rôl a gyrfa	27
Patrymau gweithio a baich gwaith	28
Lles	30
Dysgu proffesiynol	32
5.0 Canlyniadau – arolwg ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith.....	35
5.1 Proffil ymatebwyr	35
5.2 Canfyddiadau allweddol: ymarferydd dysgu seiliedig ar waith (WBLP)	37
Rôl a gyrfa	37
Patrymau gweithio a baich gwaith	37
Lles	37
Dysgu proffesiynol	38
5.3 Cofnodi ymatebion – arolwg ymarferydd dysgu seiliedig ar waith	39
Rôl a gyrfa	39
Patrymau gweithio a baich gwaith	40
Lles	44

	Dysgu proffesiynol	46
6.0	Canlyniadau – Staff Cymorth Busnes	49
6.1	Canfyddiadau allweddol: Staff Cymorth Busnes (BSS)	49
	Rôl a gyrfa	49
	Patrymau gweithio a baich gwaith	49
	Lles	49
	Hyfforddiant a datblygu	50
6.2	Cofnodi ymatebion – arolwg Staff Cymorth Busnes.....	51
	Rôl a gyrfa	51
	Patrymau gweithio a baich gwaith	53
	Lles	55
	Hyfforddiant a datblygu	57
7.0	Arolwg gweithlu 2023: Dadansoddiad o sylwadau testun agored	59
	Oriau gwaith, cyflog ac amodau	59
	Gweinyddiaeth a systemau.....	62
	Diwylliant sefydliadol, arweinyddiaeth a rheolaeth	63
	Cefnogi iechyd a lles staff	65
	Materion yn ymwneud â chynorthwyo dysgwyr	66

Atodiad A: Nodiadau ynghylch y tabl cyfrifo oriau

Crynodeb gweithredol

Trosolwg

1. Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno canfyddiadau Arolwg Gweithlu Addysg Bellach a Dysgu Seiliedig ar Waith 2023 a gynhaliwyd 17 Ionawr 2023 a 31 Mawrth 2023 gan Cyngor Gweithlu Addysg (CGA) ar ran y grŵp llywio baich gwaith darlithwyr AB cenedlaethol (Llywodraeth Cymru, Colegau Cymru a'r Cyd-Undebau Llafur Cymru).
2. Cytunodd y grŵp llywio y byddai pedwar categori o staff yn cael eu cynnwys yn yr arolwg. Roedd hyn yn cynnwys tri chategori sydd wedi'u cofrestru gyda CGA: athrawon AB, gweithwyr cymorth dysgu AB, ac ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith; a staff cymorth busnes mewn sefydliadau AB. Cafodd pob set o gwestiynau arolwg eu cynllunio a'u cytuno gan y grŵp llywio baich gwaith cenedlaethol.
3. Anfonwyd gwahoddiad i gwblhau holiadur ar-lein trwy wefan CGA at ymarferwyr cofrestredig (athrawon addysg bellach, staff cymorth dysgu addysg bellach ac ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith) yng Nghymru yr oedd cyfeiriad e-bost neu gyfeiriad post yn cael ei gadw ar eu cyfer ar y Gofrestr Ymarferwyr Cofrestredig (y Gofrestr). Nid yw'n ofynnol i Staff Cymorth Busnes gofrestru gyda'r CGA, felly cawsant ddolen i'w harolwg yn uniongyrchol gan eu sefydliad.
4. Cafodd gwybodaeth am yr ymatebwyr ei chymharu â'r Gofrestr er mwyn gwirio ymatebion a hwyluso dadansoddiadau ychwanegol yn ymwneud â newidynnau eraill, yn arbennig oedran, rhywedd a disgrifiad cyflogaeth. Lle bo'n bosib, mae cymhariaeth wedi ei wneud gyda canlyniadau arolwg 2021.
5. Mae'n bwysig nodi nad nod yr arolwg oedd sicrhau sampl cynrychioliadol o ymatebion yn seiliedig ar nodweddion y gweithlu. O ran nodweddion yr ymatebwyr, mae'r cydbwysedd rhwng y rhywiau yn ddigon tebyg i'r proffil ar y Gofrestr. Mae'r dadansoddiad yn ôl oedran yn gwahaniaethu fymryn, gyda phroffil oedran ymatebwyr yn hŷn o gymharu â'r Gofrestr.
6. O'r cofrestreion hynny yn y sector AB a DSW sydd wedi datgan ethnigrwydd, mae'n Wyn yn bennaf (FET 76.1%; FELSW 79.9%; WBLP 81.7%) ac yn weddol debyg i broffil yr ymatebwyr (FET 72.3%; FELSW 78.9%; WBLP 83.1%). Mae ethnigrwydd yn cael ei ddadansoddi ymhellach fesul grŵp o gofrestreion ym mhob adran sydd hefyd yn cynnwys y canran lle nad yw'r ethnigrwydd yn hysbys. Dylid ystyried y rhain fel rhan o unrhyw ddadansoddiad pellach.
7. Yn [Arolwg Cenedlaethol y Gweithlu Addysg 2021](#)¹, codwyd pryderon ynghylch baich gwaith fel mater cyffredin. Ers hynny, mae'r grŵp llywio baich gwaith cenedlaethol wedi bod yn gwneud gwaith i fynd i'r afael â'r pryderon hynny. Roedd y gweithgor eisiau asesu'r cynnydd a wnaed hyd yma a chynhaliwyd yr arolwg hwn i helpu i asesu'r cynnydd hwnnw.

¹ Arolwg Cenedlaethol y Gweithlu Addysg 2021

Canfyddiadau allweddol

8. Sylwer: at ddibenion yr adroddiad hwn, mae'r acronymau canlynol yn berthnasol:
 - FET – athro addysg bellach (1,413 responses)
 - FELSW – gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach (355 responses)
 - WBLP – ymarferydd dysgu seiliedig ar waith (419 responses)
 - BSS – staff cymorth busnes (931 responses)
9. Mae darlithwyr addysg bellach (AB) yn cael eu galw'n athrawon AB yn y ddeddfwriaeth ac felly defnyddiwyd y derminoleg ddeddfwriaethol yn yr adroddiad hwn.
10. Mae'r crynodeb o brif ganfyddiadau'r arolwg ar draws y grwpiau cofrestreion, gan gynnwys BSS, wedi'u nodi yn y grynodedd weithredol. Gweler crynodebau unigol yn adrannau 3.0 i 6.0, ac mae'r sylwadau testun agored wedi'u casglu yn adran 7.0.

Rôl a gyrfa

- Yr ymateb uchaf ym mhob grŵp yr arolwg i'r cwestiwn ynghylch sut yr oedd cofrestreion yn teimlo y byddai eu gyrfa'n newid yn ystod y tair blynedd nesaf oedd *parhau i ddatblygu eu hymarfer* (WBLP 65.2%, FET 58.7% a FELSW 54.1%). Hwn oedd yr ymateb a ddewiswyd amlaf ar draws arolwg 2021 hefyd.

Patrymau gweithio a baich gwaith

- Dywedodd athrawon amser llawn AB eu bod, ar gyfartaledd, yn gweithio 49 awr yn rheolaidd yn ystod wythnos weithio gyffredin (50.5 awr yn 2021.) Dywedodd ymatebwyr FELSW eu bod yn cofnodi 43.2 o oriau gwaith bob wythnos ar gyfartaledd (40.8 awr yn 2021) tra bod ymatebwyr WBLP yn cofnodi 47 o oriau gwaith ar gyfartaledd (43.5 awr yn 2021). Gweler Atodiad A i gael rhagor o wybodaeth am sut y cyfrifwyd hyn.
- Dywedodd ymatebwyr FET a WBLP eu bod yn gwario y rhan fwyaf o'u amser ar *asesu a marcio, gweinyddiaeth a gwaith papur, a cynllunio a pharatoi* o ran nifer yr oriau a dreuliwyd yn ychwanegol at weithgareddau craidd e.e. addysgu, cynorthwyo dysgu. Yn ogystal, roedd *gweithgareddau heb fod yn addysgu yn ymwneud â dysgwyr* yn amlwg iawn ymysg ymatebwyr FELSW.
- Mae'r gallu i *reoli baich gwaith yn effeithiol o fewn eu oriau gwaith contract* yn parhau i fod yn broblem ar gyfer holl ymatebwyr yr arolwg. Mae 75.3% o FET (64.8% yn 2021) yn *anghytuno* neu *anghytuno'n gryf* eu bod yn *rheoli eu baich gwaith yn effeithiol o fewn eu oriau gwaith contract*, o gymharu a 44.1% o WBLP (25.0% yn 2021), 27.6% o FELSW (16.5% yn 2021) a 26.2% o BSS. Er gwybodaeth, roedd 'cytuno nac anghytuno' yn opsiwn yn 2021 ond wedi'i ddileu ar gyfer arolwg 2023.
- Pan ofynnwyd i ymatebwyr oes oeddent wedi gweld *effaith gadarnhaol ar eu baich gwaith dros y 12 mis diwethaf* yn ymwneud â chynllun gweithredu eu coleg, ymatebwyr WBLP oedd gyda'r ymateb fwyaf cadarnhaol gyda 45.1% yn *cytuno* neu *cytuno'n gryf*. I'r gwrthwyneb, dim ond 14.5% o ymatebwyr FET oedd yn *cytuno* neu *cytuno'n gryf* eu bod wedi gweld effaith gadarnhaol.

Lles

- Ar draws y grwpiau, ymatebodd dros 50% eu bod *ddim yn bryderus iawn* neu *ddim yn bryderus o gwbl* ynghylch diogelwch ei swydd dros y 12 mis diwethaf. 62% o BSS, 59.7% o WBLP (43.5% yn 2021), 54.1% o FET (57.7% yn 2021), 53.3% o FELSW (56.5% yn 2021).
- Mae baich gwaith yn parhau i fod yn achos o bryder neu straen i ymatebwyr. FET cofnodwyd yr ymateb uchaf gyda 82.1%, a FELSW yn cofnodi'r ymateb isaf gyda 46.5%. Dywedodd 64.9% o WBLP a 53.3% o BSS eu bod *yn weddol bryderus* neu *yn bryderus iawn* am eu baich gwaith.
- Mae'r sefydliadau AB yn cynnig amrywiaeth o weithgareddau lles. *Diwrnodau neu weithgareddau lles* oedd yr opsiwn a dderbyniwyd y ganran uchaf o ymatebwyr ar draws ein grwpiau (17.2% o BSS, 15.8% o WBL, 15.5% o FELSW a 13.9% o FET). WBLP derbyniodd yr ymateb uchaf ar gyfer defnyddio *cysiau hyfforddi ar reoli eich lles* gyda 20.8%.

Dysgu proffesiynol

- Dywedodd dros 75% o ymatebwyr FELSW, WBL a BSS eu bod wedi ymgymryd ychydig o ddysgu proffesiynol yn y 12 mis diwethaf. Cofnodwyd WBLP 86.2%, gyda BSS yn dilyn gyda 77.7% a FELSW yn cofnodi'r canran lleiaf gyda 76.3%. (o'i gymharu â WBLP 95.7% a FELSW 87.7% yn ymgymryd â dysgu proffesiynol yn 2021).
- *Mynychu sesiynau hyfforddi DPP mewnol gan gynnwys e-ddysgu* oedd y dewis fwyaf cyffredin o ddysgu proffesiynol a gyflawnwyd yn y 12 mis diwethaf (FET 76.4%, WBLP 69.2% a FELSW 59.7%).
- Fel yr arolwg 2021, yn 2023 roedd *gwrthdaro â gwaith, dim digon o amser* yn un o'r prif amhariadau rhag cyrchu dysgu proffesiynol. 77.4% o FET (62.9% yn 2021), 61.6% o WBLP (43.1% yn 2021), 43.1% o FELSW (36.2% yn 2021) a 52.5% o BSS. Roedd *Cartref, teulu, ymrwymadau personol* hefyd yn ateb cyffredin ymysg grwpiau ymatebwyr, gyda 41.1% o FET, 35.2% o FELSW a 31.3% o WBLP (FET 30.0%, FELSW 28.4% a WBLP 25.3% yn 2021) a 27.3% o BSS.

1.0 Cyflwyniad

1.1 Comisiynwyd yr arolwg yma gan y grŵp llywio baich gwaith cenedlaethol sy'n cynnwys:

- Llywodraeth Cymru;
- ColegauCymru;
- Cyd-Undebau Llafur Cymru.

1.2 Rôl y CGA oedd cydlynu'r arolwg, dadansoddi'r canlyniadau a drafftio'r adroddiad dilynol ar ran y grŵp llywio llwyth Gwaith cenedlaethol.

1.3 Mae rôl CGA fel rheoleiddiwr annibynnol, wedi'i rhagnodi'n ffurfiol yn Neddf Addysg (Cymru) 2014. O dan y rheoliadau, mae'n ofynnol i ymarferydd gael ei gofrestru yn y categori neu'r categorïau ar gyfer y gwaith y mae'n ei gyflawni neu'n bwriadu ei gyflawni, gan arwain at rai ymarferwyr wedi'u cofrestru mewn nifer o gategorïau. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn www.cga.cymru

1.4 Mae canfyddiadau'r adroddiad wedi'u hamlinellu fel a ganlyn:

- mae adran 2.0 yn amlinellu'r fethodoleg a ddefnyddiwyd ar gyfer yr arolwg;
- mae adrannau 3.0 i 9.0 yn rhoi canlyniadau'r tabliadau data a sylwadau ychwanegol o gwestiynau'r arolwg.
- mae adran 7.0 yn darparu'r dadansoddiad testun agored sydd wedi'i goladu fesul thema.

2.0 Methodoleg

2.1 Roedd y grŵp ymchwil cychwynnol a wahoddwyd i ymateb i'r arolwg yn cynnwys ymarferwyr cofrestredig a staff anghofrestredig cymroth busnes wedi'u rhannu yn ôl y categorïau canlynol.

Tabl 1: Dadansoddiad o ymarferwyr cofrestredig

Grŵp yn yr arolwg	Nifer a wahoddwyd i ymateb	Nifer sylfaenol y cofrestreion ar gyfer cyfrifo'r gyfradd ymateb (gweler 2.2)
Athro addysg bellach	6,735	5,149
Gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach	6,020	2,790
Ymarferydd dysgu seiliedig ar waith	3,270	2,745
Staff Cymorth Busnes	4,478	N/A

2.2 Nid yw nifer fach o gofrestreion heb gyfeiriad e-bost neu gyfeiriad cartref dilys (ac felly nad oes modd cysylltu â nhw) wedi'u cynnwys yn y tabl uchod. Gall ymarferwyr gael eu cofrestru mewn mwy nag un categori ac felly cawsant eu gwahodd i gwblhau'r holl arolygon perthnasol. Ble mae cofrestreion mewn mwy nag un categori wedi cwblhau ymateb i un arolwg yn unig, maent wedi'u cynnwys yn y nifer sylfaenol ar gyfer y grŵp cofrestreion hwnnw a'u tynnu o'r lleill. Ble na wnaeth cofrestreion mewn mwy nag un categori ymateb o gwbl, maent wedi'u cynnwys yn nifer sylfaenol y categori sy'n fwyaf perthnasol i'w cyflogaeth fel y'i cofnodwyd ar y Gofrestr. Ble'r oedd cofrestreion wedi'u cofrestru mewn mwy nag un categori cofrestru, dewisodd 8 i gwblhau mwy nag un arolwg.

2.3 Anfonwyd y gwahoddiadau i gwblhau'r arolygon at gofrestreion drwy e-byst (neu'r post lle nad oedd unrhyw gyfeiriadau e-bost) ar y dyddiad lansio 17 Ionawr 2023. Rhoddwyd posteri dwyieithog i sefydliadau AB i argraffu a rhoi cyhoeddusrwydd i'r arolwg. Roeddent yn cynnwys cod QR ar gyfer mynediad hawdd at yr arolygon.

- 2.4 Cafodd Staff Cymorth Busnes y cyswllt i'w harolwg yn uniongyrchol gan eu cyflogwyr.
- 2.5 Roedd y gwahoddiad yn cyfeirio cofrestreion at holiadur dwyieithog ar-lein sydd ar gael o'n gwefan. Cyhoeddwyd yr arolygon ar y cyd gan aelodau'r grŵp llywio.
- 2.6 Anfonwyd nodiadau atgoffa drwy gydol y cyfnod rhwng Ionawr a Mawrth 2023 at yr unigolion hynny nad oeddent wedi ymateb ar ebost neu drwy'r post fel oedd yn berthnasol. Hefyd, anfonwyd negeseuon atgoffa rheolaidd ar y cyfryngau cymdeithasol trwy ein platfformau Twitter a Facebook. Roedd y partneriaid hefyd yn cyhoeddi negeseuon atgoffa rheolaidd gan ddefnyddio eu cyfryngau cymdeithasol, cylchlythyrau a chyfathrebiadau gwefan.
- 2.7 Sylwch efallai na fydd rhai canrannau yn yr adroddiad hwn yn rhoi cyfanswm o 100 oherwydd:
- talgrynnu;
 - bod rhai cwestiynau'n caniatáu mwy nag un ymateb.
- 2.8 Eithriwyd ymatebion dyblyg, rhai heb eu gwirio ac anghysondebau eraill megis enwau ffug. Cyfrifwyd y gyfradd ymateb drwy rannu nifer yr ymatebion wedi'u dilysu â nifer sylfaenol y cofrestreion a wahoddwyd i ymateb (tabl 1), sydd wedi'i ddadansoddi fel y canlynol;

Tabl 2: Dadansoddiad o ymatebion

Grŵp yr arolwg	Ymatebion wedi'u dilysu	% cyfradd ymateb ²
Athro addysg bellach	1,413	27.4
Gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach	355	12.7
Ymarferydd dysgu seiliedig ar waith	419	15.3
Staff Cymorth Busnes	931	20.8

² Cyfrifwyd y gyfradd ymateb drwy rannu nifer yr ymatebion wedi'u dilysu â nifer sylfaenol y cofrestreion a wahoddwyd i ymateb.

3.0 Canlyniadau – athro addysg bellach

3.1 Proffil ymatebwyr³

O ran cynrychioldeb yr ymatebwyr, mae'r cydbwysedd rhwng y rhyweddau yn ddigon tebyg i'r proffil ar y Gofrestr. Mae'r dadansoddiad yn ôl oedran yn gwahaniaethu gyda chyfran ychydig yn uwch o ymatebwyr yn y grwpiau oedran 50 a hŷn.

Tabl 3: Cydbwysedd rhwng rhywedd ymatebwyr i'r arolwg athrawon AB

	Ymatebwyr		Proffil ar y Gofrestr ⁴	
	Nifer	%	Nifer	%
Benyw	820	58.0	3,996	59.3
Gwryw	593	42.0	2,739	40.7
Cyfanswm	1,413	100	6,735	100

Tabl 4: Ystod oedran ymatebwyr i'r arolwg athrawon AB

	Ymatebwyr		Proffil ar y Gofrestr	
	Nifer	%	Nifer	%
Dan 29	50	3.5	472	7.0
30 i 39	239	16.9	1,397	20.7
40 i 49	382	27.0	1,763	26.2
50 i 59	543	38.4	2,056	30.5
60+	199	14.1	1,047	15.5
Cyfanswm	1,413	100	6,735	100

Tabl 5: Grŵp ethnig ymatebwyr i'r arolwg athrawon AB

	Ymatebwyr		Proffil ar y Gofrestr	
	Nifer	%	Nifer	%
Gwyn	1,022	72.3	5,125	76.1
Cymysg/Nifer o grwpiau ethnig	9	0.6	51	0.8
Asiaidd/Asiaidd Prydeinig	16	1.1	113	1.7
Du/Affricanaidd/Caribiaidd/Du Prydeinig	9	0.6	67	1.0
Grŵp ethnig arall	4	0.3	44	0.7
Ddim eisiau cofnodi grŵp ethnig	37	2.6	175	2.6
Anhysbys	316	22.4	1,160	17.2
Cyfanswm	1,413	100	6,735	100

O'r 6,735, mae 3,666 wedi'u cofrestru fel FET yn unig ac mae 3,069 wedi'u cofrestru mewn mwy nag un categori.

³ Cwblhawyd 1,388 (98.2%) o gofrestreion yr arolwg drwy gyfrwng y Saesneg a 25 (1.8%) drwy gyfrwng y Gymraeg.

⁴ Yn seiliedig ar ddata gafodd ei echdynnu o'r Gofrestr ar 31 Mawrth 2023, sydd hefyd yn berthnasol i broffil bob adran.

Tabl 6: Dadansoddiad o ymatebwyr i'r arolwg athrawon AB yn ôl sefydliad AB⁵

	Ymatebwyr	Proffil ar y Gofrestr	Ymatebwyr yn ôl Proffil ar y Gofrestr	Ymatebwyr yn ôl nifer sylfaenol
	Nifer	Nifer	%	%
Addysg Oedolion Cymru	33	176	18.8	19.9
Coleg Penybont	85	328	25.9	26.7
Coleg Caerdydd a'r Fro	178	547	32.5	33.5
Coleg Cambria	98	482	20.3	21.2
Coleg Ceredigion	128	598	21.4	22.5
Coleg Gwent	121	434	27.9	29.2
Coleg y Cymoedd	121	392	30.9	31.8
Coleg Gŵyr Abertawe	47	429	11.0	11.4
Grŵp Llandrillo Menai	190	692	27.5	29.1
Grŵp Colegau NPTC	172	362	47.5	48.5
Coleg Sir Benfro	45	200	22.5	23.8
Coleg Catholig Dewi Sant	18	95	18.9	19.1
Y Coleg Merthyr Tudful	63	136	46.3	46.7
Cyfanswm mewn cyflogaeth	1,299	4,871	26.7	27.8
Eraill sydd mewn swydd	25	623	4.0	20.3
Eraill nad ydynt mewn swydd	89	1,241	7.2	25.8
Cyfanswm	1,413	6,735	21.0	27.4

Mae colofn % yr ymatebwyr yn dangos canran yr ymatebwyr a atebodd yr arolwg o bob sefydliad yn ôl eu cofnod cyflogaeth ar y Gofrestr.

Lle cwblhaodd cofrestryddion categori lluosog un ymateb yn unig i'r arolwg, maent wedi'u cynnwys yn y rhif sylfaen ar gyfer y grŵp hwnnw o gofrestreion a'u tynnu oddi wrth y lleill. Lle na wnaeth cofrestreion categori lluosog ymateb o gwbl maent wedi'u cynnwys yn rhif sylfaen y categori sydd fwyaf perthnasol i'w cyflogaeth fel y'i cofnodwyd ar y Gofrestr. Mae 21 o athrawon AB hefyd wedi cwblhau arolwg arall.

⁵ Mae CGA yn dibynnu ar y sefydliad a'r ymarferydd i ddiweddarau'r wybodaeth hon. Rheolau Cofrestru: '17- (1) Rhaid i berson cofrestredig hysbysu'r Cyngor o fewn cyfnod o fis ar ôl unrhyw newid i unrhyw fanylion a gofnodir yn y Gofrestr mewn perthynas â nhw.' Fodd bynnag, nid yw pob ymarferydd yn cadw at yr amserlen hon.

Mae 'eraill sydd mewn swydd' yn cynnwys cofrestreion sy'n cyflenwi, cofrestreion ar gyfnod mamolaeth a'r rheiny sy'n gweithio mewn rôl athro AB y tu allan i un o'r sefydliadau AB a restrwyd.

Mae 'eraill nad ydynt mewn swydd' yn cynnwys cofrestreion wedi ymddeol, rheiny sydd heb gyflogaeth cyfredol a'r rheiny nad ydynt wedi'u cyflogi fel athro AB.

3.2 Canfyddiadau allweddol: athrawon addysg bellach (FET)

Rôl a gyrfa

- Roedd ychydig dros hanner o ymatebwyr FET (52.4%) wedi'u cyflogi ar gontractau parhaol amser llawn ar gyflog (46.2% yn 2021).
- O ran datblygiad gyrfa, nododd 58.7% a ymatebodd eu bod yn bwriadu parhau i ddatblygu eu hymarfer dros y 3 blynedd nesaf, (i lawr 7.7% ers 2021). Dywedodd 27.9% eu bod yn bwriadu mentora neu gefnogi cydweithwyr llai profiadol (24.2% yn 2021).

Patrymau gweithio a baich gwaith

- Yn ystod wythnos weithio gyffredin, ar gyfartaledd, roedd athro AB amser llawn (a contractir i weithio am 37 awr neu fwy) yn gweithio 49 awr (50.5 awr yn 2021). Mae'r contract cyffredin yn awgrymu na ddylai fod mwy na 24 awr yr wythnos o addysgu, ac 20 munud fesul awr ddysgu yn mynd ar waith paratoi a marcio, yn gwneud cyfanswm o 32 awr yr wythnos. Treuliwyd y rhan fwyaf o'r oriau ar:
 - *addysgu (a/neu gyflenwi - os yw'n berthnasol)* – 22.0 o oriau ar gyfartaledd (20.7 awr yn 2021);
 - *asesu a marcio* – 5.4 o oriau ar gyfartaledd (6.0 awr yn 2021);
 - *cynllunio a pharatoi* – 5.4 o oriau ar gyfartaledd (5.6 awr yn 2021).
- Mae baich gwaith dal yn bryder i athrawon AB, roedd 75.3% naill ai'n *anghytuno* neu'n *anghytuno'n gryf* eu bod yn *gallu rheoli'u baich gwaith o fewn yr oriau gwaith cytunedig* (64.8% yn 2021). Er gwybodaeth, roedd 'ddim yn cytuno nac yn anghytuno' yn opsiwn yn 2021 ond wedi'i ddileu ar gyfer arolwg 2023.
- Dywedodd 70.0% o ymatebwyr FET bod cynnydd cyffredinol wedi bod yn eu baich gwaith yn 2022/23 o gymharu â 2021/22. Roedd 31.8% wedi gweld cynnydd sylweddol yn eu baich gwaith.
- Roedd dros hanner ymatebwyr FET, 53.3%, yn *anghytuno* neu *anghytuno'n gryf* eu bod yn ymwybodol o *gynllun gweithredu eu coleg i helpu i fynd i'r afael â materion baich gwaith*. Roedd 18.0% o'r ymatebwyr yn *anghytuno'n gryf*. Dywedodd 66.1% nad oeddent wedi *ymwneud yn uniongyrchol â gweithredoedd y mae eu cyflogwyr yn eu cymryd i helpu i fynd i'r afael â materion baich gwaith*. Roedd 72.3% yn *anghytuno* neu *anghytuno'n gryf* eu bod wedi gweld effaith cadarnhaol ar eu baich gwaith dros y 12 mis diwethaf yn sgîl cynllun gwaith y coleg, gyda 14.5% yn dweud eu bod wedi gweld effaith cadarnhaol.

Lles

- Dywedodd y rhan fwyaf o athrawon AB eu bod yn *weddol bryderus* neu'n *bryderus iawn* mewn perthynas â'r meysydd canlynol:
 - *Baich gwaith* 82.1% (77.9% yn 2021)
 - *Costau byw* 80.5%
 - *Covid-19 yn gyffredinol* 48.5% (75.3% yn 2021)
 - *Diogelwch eu swydd* 44.7% (38.2% yn 2021)

- Roedd yr ymatebwyr yn cydnabod ystod o gefnogaeth lles a gynigiwyd gan eu sefydliad, a'r rhai a nodwyd amlaf oedd *cymorth lles* 85.2%, *cyrsiau hyfforddi ar reoli eich lles* 60.9%, *diwrnodau neu weithgareddau lles* 48.6%. Roedd 12.2% o ymatebwyr wedi gwneud defnydd o'r *cymorth lles*, tra bod 11.7% wedi mynychu'r *cyrsiau hyfforddi ar reoli eich lles* a 12.0% wedi defnyddio'r *man staff pwrpasol i ffwrdd o'ch ystafell waith*.

Dysgu proffesiynol

- Treuliodd 86.6% o ymatebwyr amser mewn *dysgu proffesiynol dan arweiniad y coleg yn ystod y 12 mis diwethaf*. Cymerodd 76.9% o ymatebwyr ran mewn *dysgu proffesiynol hunangyfeiriedig yn eu hamser eu hunain, y tu allan i'r gwaith yn ystod y 12 mis diwethaf*. O'r rheini, dywedodd 31.1% eu bod wedi treulio 30 awr neu fwy ar ddysgu proffesiynol yn eu hamser eu hunain.
- Roedd amrywiaeth o weithgareddau wedi'u cynnal i *alluogi unigolion i ddatblygu eu harfer a chefnogi dysgwyr*. Y gweithgareddau mwyaf poblogaidd oedd *mynychu sesiynau hyfforddi DPP mewnol gan gynnwys e-ddysgu* 80.5%, *cydweithio â chydweithwyr* 67.4% a *thrafodaethau anffurfiol gyda chydweithwyr/rheolwyr am addysgu a dysgu* 66.9%.
- Y prif rwystrau i gael mynediad at ddysgu proffesiynol oedd *gwrthdaro â gwaith/dim digon o amser* 77.4% (62.9% yn 2021), ac yna *ymrwymadau cartref, teulu, personol* 41.1% (30.0% yn 2021) a *chost* 33.8% (22.5% yn 2021).). Teimlai 15.1% o ymatebwyr FET *nad oedd unrhyw rwystrau i gyrchu eu hanghenion dysgu proffesiynol dros y 12 mis diwethaf* (27.9% yn 2021).

3.3 Cofnodi ymatebion – arolwg athro addysg bellach

Mae'r ffigurau 'Dim ymateb' ym mhob tabl yn ymwneud â'r unigolion hynny sydd wedi ateb rhai ond nid pob cwestiynau yn yr arolwg. Ble mae ffigur 'Dim ymateb' yn ymddangos, mae'n golygu bod yr unigolion yna heb ateb y cwestiwn penodol yna.

Rôl a gyrfa

Tabl 6 Cwestiwn 1: Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio eich contract cyflogaeth fel darlithydd AB orau? (dewiswch un)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cyflgoedig amser llawn – parhaol	741	52.4
Cyflogedig ffracsiynol – parhaol	370	26.2
Rhan-amser, talu fesul awr – parhaol	85	6.0
Cyflogedig amser llawn – tymor penodol	51	3.6
Rhan-amser, talu fesul awr – cyfnod penodol	50	3.5
Rheolwr cyflogedig ffracsiynol – parhaol	47	3.3
Cyflogedig ffracsiynol – tymor penodol	27	1.9
Arall (nodwch)	40	2.8
Dim ymateb	2	0.1
Cyfanswm	1,413	100

Tabl 8 Cwestiwn 2: Sut ydych chi'n gweld eich gyrfa addysgu yn newid yn y tair blynedd nesaf? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Parhau i ddatblygu a chryfhau eich arferion fel darlithydd	829	58.7
Mentora neu gefnogi cydweithwyr llai profiadol	394	27.9
Lleihau eich oriau gwaith	270	19.1
Gadael addysgu	270	19.1
Cynyddu eich oriau gwaith	199	14.1
Symud ymlaen i fod yn rheolwr canol neu uwch reolwr	161	11.4
Ymddeol	157	11.1
Symud i leoliad addysgol gwahanol (e.e. ysgol, AU)	102	7.2
Symud i goleg AB gwahanol	89	6.3
Arall (nodwch)	50	3.5
Cyfanswm	2,521	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr		1,413

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae'r canlynol wedi eu cynnwys yn nhabl 8: 744 o gofrestreion a ddewisodd 1 opsiwn wrth ymateb; 362 a ddewisodd 2 opsiwn; 201 a ddewisodd 3 opsiwn; 78 a ddewisodd 4 opsiwn; 17 a ddewisodd 5 opsiwn; 6 a ddewisodd 6 opsiwn; 1 a ddewisodd 7 opsiwn ac 1 a ddewisodd 7 opsiwn. Roedd 3 cofrestrai heb ymateb ac felly heb eu cynnwys yn y tabl uchod.

Patrymau gweithio a baich gwaith

Tabl 9 Cwestiwn 3a: Cadarnhewch nifer yr oriau (yn rhifiadol) yr ydych dan contract i'w gweithio bob wythnos

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Dros 30	784	55.5
26-30	127	9.0
21-25	136	9.6
16-20	140	9.9
11-15	34	2.4
6-10	34	2.4
5 a llai	33	2.3
Ni ddarparwyd oriau	110	7.8
Ffigur FTE (e.e 0.6)	9	0.6
N/A (e.e gormod o oriau)	6	0.4
Cyfanswm	1,413	100

Tabl 10 Cwestiwn 3b: Yn ystod wythnos weithio gyffredin, pa mor hir ydych chi'n ei dreulio ar y canlynol? Nodwch nifer yr oriau (yn rhifiadol). Dylech gynnwys tasgau sy'n cael eu gwneud y tu allan i oriau addysgu, gan gynnwys yn ystod penwythnosau a gyda'r nos. Talgrynnwch i'r hanner awr agosaf.

	Nifer oriau gyfartalog a weithwyd yr wythnos	Oriau contract cyfartalog
Amser llawn	49	37.4
Rhan amser	33.9	20.4
Arall	33.8	21.8

Mae tabl 10 yn parhau ar dudalen 15

Seiliedig ar y wybodaeth contract a roddwyd yng nghwestiwn 1

	Amser llawn Oriau cyfartalog		Rhan amser Oriau cyfartalog		Arall Oriau cyfartalog	
	Yr wythnos	%	Yr wythnos	%	Yr wythnos	%
Gweithgareddau'n ymwneud â chefnogi cydweithwyr (e.e. rheoli, hyfforddi, mentora)	3.0	5.5	1.7	4.3	4.2	8.8
Gweinyddu, gwaith papur a chyllidebau	4.5	8.1	3.0	7.7	4.6	9.7
Asesu a marcio	5.4	9.9	4.0	10.0	3.8	8.0
Gweithgareddau nad ydynt yn rhai addysgu sy'n ymwneud â dysgwyr (e.e. lles, diogelu, gweithgareddau allgyrsiol, cyswllt rhieni)	3.0	5.5	2.2	5.6	2.9	6.2
Cynllunio a pharatoi	5.4	9.8	4.7	11.9	3.6	7.7
Paratoi adnoddau yn benodol ar gyfer dysgu digidol gan gynnwys trosi cynnwys addysgu presennol	2.8	5.1	2.1	5.4	1.5	3.1
Dysgu proffesiynol	2.1	3.9	1.7	4.3	2.1	4.4
Derbyn cefnogaeth gan reolwr llinell, mentor neu oruchwyliwr	0.7	1.3	0.5	1.3	1.1	2.3
Myfyrio ar ymarfer	1.3	2.4	1.4	3.5	1.7	3.6

Athro addysg bellach

Addysgu (a/neu gyflenwi – os yw'n berthnasol)	22.0	40.0	14.9	37.6	14.3	30.0
Arall	4.6	8.3	3.3	8.4	7.7	16.3
Cyfanswm	55.0	100	39.6	100	47.5	100

Nid yw pob ymateb wedi ei gynnwys yn y dadansoddiad ar gyfer tabl 10. Methodd 15 â chofnodi unrhyw oriau yn erbyn y gweithgareddau. Roedd cyfanswm yr oriau wythnosol a ddatganwyd gan rhai yn amrywio o 2 i 162 o oriau'r wythnos. Rhoddodd 2 ymatebwr oriau a oedd dros 168 o oriau. Ni chafodd yr anghysonebau hyn eu cynnwys a mae nodiadau ychwanegol yn ymwneud â chyfrifo'r uchod ar gael yn Atodiad A.

Yn seiliedig ar y wybodaeth a ddarparwyd yn 3a a 3b, dywedodd 73 (11.1%) o athrawon AB llawn amser eu bod yn gweithio llai na'u horiau a gontractir yn ystod wythnos gyffredin, mae 54 (8.2%) yn gweithio eu horiau ac mae 524 (79.6%) yn gweithio mwy na'u horiau a gontractir yn ystod wythnos gyffredin. Ni atebodd 7 ymatebwr y cwestiwn yma (1.1%) ac felly heb eu cynnwys yn ymatebion tabl 10.

Yn seiliedig ar y wybodaeth a ddarparwyd yn 3a a 3b, dywedodd 73 (11.5%) o athrawon AB rhan amser eu bod yn gweithio llai na'u horiau a gontractir yn ystod wythnos gyffredin, mae 33 (5.2%) yn gweithio eu horiau ac mae 523 (82.2%) yn gweithio mwy na'u horiau a gontractir yn ystod wythnos gyffredin. Ni atebodd 7 ymatebwr y cwestiwn yma (1.1%) ac felly heb eu cynnwys yn ymatebion tabl 10

Tabl 11 Cwestiwn 4: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y gallwch reoli eich baich gwaith presennol yn effeithiol o fewn eich oriau gwaith contract? (dewiswch un)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cytuno'n gryf	43	3.0
Cytuno	294	20.8
Anghytuno	524	37.1
Anghytuno'n gryf	540	38.2
Dim ymateb	12	0.8
Cyfanswm	1,413	100

Tabl 12 Cwestiwn 5: Mae fy maich gwaith cyffredinol yn 2022/23 o'i gymharu â 2021/22 wedi:

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Lleihau'n sylweddol	17	1.2
Lleihau ychydig	77	5.4
Heb gynyddu na gostwng	312	22.1
Cynyddu ychydig	540	38.2
Increased significantly	449	31.8
Dim ymateb	18	1.3
Cyfanswm	1,413	100

Tabl 13 Cwestiwn 6: Graddiwch y datganiadau canlynol am ddull eich coleg o fynd i'r afael â llwyth gwaith staff:

Rwy'n ymwybodol o gynllun gweithredu fy ngholeg i helpu i fynd i'r afael â materion baich gwaith		Rydw i yn ymwneud, neu wedi bod yn ymwneud yn uniongyrchol â gweithredoedd y mae fy ngholeg yn eu cymryd i helpu i fynd i'r afael â materion baich gwaith	
Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cytuno'n gryf	75	5.3	3.7
Cytuno	375	26.5	18.7
Anghytuno	499	35.3	41.5
Anghytuno'n gryf	254	18.0	24.6
Ddim yn siŵr neu dim ymateb	210	14.9	11.5
Cyfanswm	1,413	100	100

Mae fy ngholeg yn ystyried goblygiadau baich gwaith unrhyw brosesau newydd neu newidiadau eraill y mae'n eu cyflwyno		Rydw i wedi gweld effaith gadarnhaol ar fy maich gwaith dros y 12 mis diwethaf	
Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cytuno'n gryf	42	3.0	2.5
Cytuno	281	19.9	12.0
Anghytuno	477	33.8	40.8
Anghytuno'n gryf	331	23.4	31.5
Ddim yn siŵr neu dim ymateb	282	20.0	13.2
Cyfanswm	1,413	100	100

Lles

Tabl 14 Cwestiwn 7: Dros y 12 mis diwethaf, graddiwch eich lefelau pryder neu straen mewn perthynas ag unrhyw un o'r meysydd hyn:

	Costau byw		Covid-19 (gan gynnwys pryderon am eich iechyd eich hun, iechyd y rheiny sy'n agos atoch chi, a/neu effaith ar eich arferion gwaith)	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Ddim yn bryderus o gwbl	38	2.7	183	13.0
Ddim yn bryderus iawn	213	15.1	527	37.3
Yn weddol bryderus	620	43.9	461	32.6
Yn bryderus iawn	517	36.6	224	15.9
Dwi ddim yn gwybod	25	1.8	18	1.3
Cyfanswm	1,413	100	1,413	100

	Diogelwch eich swydd		Eich baich gwaith	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Ddim yn bryderus o gwbl	191	13.5	28	2.0
Ddim yn bryderus iawn	573	40.6	191	13.5
Yn weddol bryderus	434	30.7	585	41.4
Yn bryderus iawn	198	14.0	575	40.7
Dwi ddim yn gwybod	17	1.2	34	2.4
Cyfanswm	1,413	100	1,413	100

Tabl 15 Cwestiwn 8: A yw eich coleg yn cynnig unrhyw un o'r mathau canlynol o gymorth ar gyfer eich lles?(dewiswch bopeth sy'n berthnasol)

	Mae fy ngholeg yn cynnig y cymorth hwn		Rwyf wedi gwneud defnydd o'r gefnogaeth hon	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymorth lles (er enghraifft, cwnsela, swyddogion cymorth cyntaf iechyd meddwl, hyrwyddwyr lles)	1,204	85.2	173	12.2
Man staff pwrpasol i ffwrdd o'ch ystafell waith	562	39.8	170	12.0
Rhaglen gymorth i weithwyr	497	35.2	53	3.8
Hyblygrwydd i reoli cyfrifoldebau gofalu	544	38.5	138	9.8
Cynrychiolydd lles staff drwy strwythurau undebau llafur	675	47.8	74	5.2
Cyrsiau hyfforddi ar reoli eich lles	860	60.9	165	11.7
Seibiannau lles yn ystod y diwrnod gwaith	250	17.7	61	4.3
Diwrnodau neu weithgareddau lles	687	48.6	197	13.9
Cymorth arall (nodwch)	32	2.3	18	1.3
Cyfanswm	5,311		1,049	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr	1,413		1,413	

Cymorth wedi'i gynnig:

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae: 91 o gofrestreion nad ymatebodd a heb eu cynnwys yn y tabl uchod; 144 o gofrestreion a ddewisodd un opsiwn wrth ymateb; 204 a ddewisodd 2 opsiwn; 270 a ddewisodd 3 opsiwn; 223 a ddewisodd 4 opsiwn; 160 a ddewisodd 5 opsiwn; 134 a ddewisodd 6 opsiwn; 57 a ddewisodd 7 opsiwn; 116 a ddewisodd 8 opsiwn a 14 a ddewisodd 9 opsiwn.

Wedi defnyddio'r cymorth:

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae: 897 o gofrestreion nad ymatebodd a heb eu cynnwys yn y tabl uchod; 224 o gofrestreion a ddewisodd un opsiwn wrth ymateb; 153 a ddewisodd 2 opsiwn; 79 a ddewisodd 3 opsiwn; 39 a ddewisodd 4 opsiwn; 10 a ddewisodd 5 opsiwn; 6 a ddewisodd 6 opsiwn; 1 a ddewisodd 7 opsiwn; 3 a ddewisodd 8 opsiwn a 1 a ddewisodd 9 opsiwn. Mae 36.5% o'r ymatebwyr wedi gwneud defnydd o un neu fwy o'r cymorth les sydd ar gael.

Dysgu proffesiynol

Tabl 16 Cwestiwn 9: Os ydych chi wedi bod yn gyflogedig am 12 mis neu fwy, allwch chi amcangyfrif y canlynol:

	Faint o oriau rydych chi wedi'u treulio mewn dysgu proffesiynol dan arweiniad coleg yn ystod y 12 mis diwethaf?		Sawl awr o'ch amser cyflogedig ydych chi wedi'i dreulio mewn dysgu proffesiynol hunangyfeiriedig yn ystod y 12 mis diwethaf?	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
30 awr neu fwy (neu gyfanswm cymesur os yn rhan amser)	418	29.6	211	14.9
Llai na 30 awr (neu gyfanswm cymesur os yn rhan amser)	805	57.0	684	48.4
Dim	190	13.4	518	36.7
Cyfanswm	1,413	100	1,413	100

Sawl awr o'ch amser eich hun, y tu allan i'r gwaith rydych chi wedi'i dreulio mewn dysgu proffesiynol hunangyfeiriedig yn ystod y 12 mis diwethaf?

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
30 awr neu fwy (neu gyfanswm cymesur os yn rhan amser)	439	31.1
Llai na 30 awr (neu gyfanswm cymesur os yn rhan amser)	647	45.8
Dim	327	23.1
Cyfanswm	1,413	100

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Wedi'u cyflogi am lai na 12 mis neu ddim wedi'u cyflogi ar hyn o bryd	84	5.9
Dim ymateb	1,329	94.1
Cyfanswm	1,413	100

Tabl 17 Cwestiwn 10: Yn ystod y 12 mis diwethaf ydych chi wedi gallu dewis cwrdd a phynciau y dysgu proffesiynol rydych chi wedi'i gyflawni?

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Ydw	374	26.5
Nac ydw	278	19.7
Weithiau	725	51.3
Dim ymateb	36	2.5
Cyfanswm	1,413	100

Tabl 18 Cwestiwn 11: Ticiwch unrhyw un o'r canlynol yr ydych wedi cymryd rhan ynddo a nodwch effaith pob un o'r rhain o ran eich galluogi i ddatblygu'ch ymarfer a chefnogi'ch dysgwyr.

	Mynychu cwrs hyfforddi achrededig		Mynychu sesiynau hyfforddi DPP mewnol gan gynnwys e-ddysgu	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	666	47.1	1,080	76.4
Uchel	309	21.9	192	13.6
Cymedrol	212	15.0	478	33.8
Isel	89	6.3	303	21.4
Dim effaith	56	4.0	107	7.6
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	1,413		1,413	

	Mynychu hyfforddiant/gweithdai gan siaradwyr allanol		Hyfforddi neu fentora	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	910	64.4	508	36.0
Uchel	205	14.5	152	10.8
Cymedrol	390	27.6	180	12.7
Isel	231	16.3	102	7.2
Dim effaith	84	6.0	74	5.2
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	1,413		1,413	

	Cydwethio â chydweithwyr		Arweiniad/cefnogaeth gan reolwr llinell	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	981	69.4	843	59.7
Uchel	560	39.6	344	24.3
Cymedrol	325	23.0	311	22.0
Isel	76	5.4	127	9.0
Dim effaith	20	1.4	61	4.3
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	1,413		1,413	

	Lleoliad diwydiant/uwchsgilio		Trafodaethau anffurfiol â chydweithwyr/rheolwyr am addysgu a dysgu	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	371	26.3	999	70.7
Uchel	117	8.3	522	36.9
Cymedrol	83	5.9	348	24.6
Isel	65	4.6	97	6.9
Dim effaith	106	7.5	32	2.3
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	1,413		1,413	

	Arsylwi gan gyfoedion		Gwneud eich darllen eich hun	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	701	49.6	902	63.8
Uchel	230	16.3	526	37.2
Cymedrol	266	18.8	302	21.4
Isel	139	9.8	53	3.8
Dim effaith	66	4.7	21	1.5
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	1,413		1,413	

Gweithio ar eich maes diddordeb eich hun drwy ymchwil gweithredu neu brosesau Dysgu a Datblygu Proffesiynol (PLDP)		
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	582	41.2
Uchel	302	21.4
Cymedrol	177	12.5
Isel	63	4.5
Dim effaith	40	2.8
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	1,413	

Tabl 19 Cwestiwn 12: Beth yn eich barn chi yw'r prif amhariadau neu rwystrau sy'n eich atal rhag cyrchu dysgu proffesiynol? (dewiswch bopeth sy'n berthnasol)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Gwrthdaro â'ch gwaith, dim digon o amser	1,094	77.4
Cartref, teulu, ymrwymadau personol	581	41.1
Cost	477	33.8
Nid yw'r dysgu proffesiynol sydd ar gael o ansawdd digonol neu nid yw'n berthnasol	366	25.9
Diffyg cefnogaeth gan eich coleg a / neu rheolwr	189	13.4
Nid oes gennych y rhagofynion angenrheidiol (e.e. cymwysterau, profiad, statws)	18	1.3
Dim rhwystrau, rwyf wedi cyrchu'r dysgu proffesiynol yr oedd ei angen yn ystod y 12 mis diwethaf	213	15.1
Arall (nodwch)	29	2.1
Dim ymateb	25	1.8
Cyfanswm	2,992	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr	1,413	

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae'r canlynol wedi eu cynnwys yn nhabl 12: 443 o gofrestreion a ddewisodd un opsiwn wrth ymateb; 487 a ddewisodd 2 opsiwn; 317 a ddewisodd 3 opsiwn; 110 a ddewisodd 4 opsiwn; 28 a ddewisodd 5 opsiwn; 2 who a ddewisodd 6 opsiwn a 1 a ddewisodd 7 opsiwn.

4.0 Canlyniadau – gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach

4.1 Proffil ymatebwyr⁶

O ran cynrychioldeb ymatebwyr, mae'r cydbwysedd rhwng y rhyweddau yn gwahaniaethu gyda'r proffil ar y Gofrestr, gyda cyfran fymryn yn is o ymatebwyr gwryw. Hefyd, mae llai o ymatebwyr iau, yn enwedig yn y categori Dan 29.

Tabl 20: Cydbwysedd rhwng rhywiau ymatebwyr i'r arolwg gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach

	Ymatebwyr		Proffil ar y Gofrestr	
	Nifer	%	Nifer	%
Benyw	257	72.4	4,130	68.6
Gwryw	98	27.6	1,889	31.4
Heb ei nodi	0	0.0	1	0.0
Cyfanswm	355	100	6,020	100

Tabl 21: Ystod oedran ymatebwyr i'r arolwg gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach

	Ymatebwyr		Proffil ar y Gofrestr	
	Nifer	%	Nifer	%
Dan 29	42	11.8	1,249	20.7
30 i 39	72	20.3	1,374	22.8
40 i 49	69	19.4	1,300	21.6
50 i 59	102	28.7	1,312	21.8
60+	70	19.7	785	13.0
Cyfanswm	355	100	6,020	100

Tabl 22: Grŵp ethnig ymatebwyr i'r arolwg gweithwyr cymorth dysgu AB

	Ymatebwyr		Proffil ar y Gofrestr	
	Nifer	%	Nifer	%
Gwyn	280	78.9	4,807	79.9
Cymysg/Nifer o grwpiau ethnig	4	1.1	69	1.1
Asiaidd/Asiaidd Prydeinig	8	2.3	200	3.3
Du/Affricanaidd/Caribiaidd/Du Prydeinig	4	1.1	100	1.7
Grŵp ethnig arall	1	0.3	47	0.8
Ddim eisiau cofnodi grŵp ethnig	6	1.7	150	2.5
Anhysbys	52	14.6	647	10.7
Cyfanswm	355	100	6,020	100

O'r 6,020, mae 2,129 wedi'u cofrestru fel FELSW yn unig ac mae 3,891 wedi'u cofrestru mewn mwy nag un categori.

⁶ Cwblhawyd 348 (98.0%) o gofrestreion yr arolwg drwy gyfrwng y Saesneg a 7 (2.0%) drwy gyfrwng y Gymraeg.

Tabl 23: Dadansoddiad o ymatebwyr i'r arolwg gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach yn ôl Coleg AB⁷

	Ymatebwyr	Proffil ar y Gofrestr	Ymatebwyr yn ôl Proffil ar y Gofrestr	Ymatebwyr yn ôl nifer sylfaenol
	Nifer	Nifer	%	%
Addysg Oedolion Cymru	1	16	6.3	7.1
Coleg Penybont	11	200	5.5	6.4
Coleg Caerdydd a'r Fro	37	248	14.9	15.7
Coleg Cambria	18	325	5.5	6.0
Coleg Gwent	22	283	7.8	9.8
Coleg Sir Gâr	42	210	20.0	25.0
Coleg y Cymoedd	17	292	5.8	6.1
Coleg Gŵyr Abertawe	7	218	3.2	3.4
Grŵp Llandrillo Menai	30	418	7.2	8.2
Grŵp Colegau NPTC	43	226	19.0	20.0
Coleg Sir Benfro	15	200	7.5	10.7
Coleg Catholig Dewi Sant	2	35	5.7	5.7
Y Coleg Merthyr Tudful	17	58	29.3	29.8
Cyfanswm mewn cyflogaeth	262	2,729	9.6	10.9
Eraill sydd mewn swydd	23	1,181	1.9	23.0
Eraill nad ydynt mewn swydd	70	2,110	3.3	25.1
Cyfanswm	355	6,020	5.9	12.7

Mae colofn % yr ymatebwyr yn dangos canran yr ymatebwyr a atebodd yr arolwg o bob sefydliad yn ôl eu cofnod cyflogaeth ar y Gofrestr.

Lle cwblhaodd cofrestryddion categori lluosog un ymateb yn unig i'r arolwg, maent wedi'u cynnwys yn y rhif sylfaen ar gyfer y grŵp hwnnw o gofrestreion a'u tynnu oddi wrth y lleill. Lle na wnaeth cofrestreion categori lluosog ymateb o gwbl maent wedi'u cynnwys yn rhif sylfaen y categori sydd fwyaf perthnasol i'w cyflogaeth fel y'i cofnodwyd ar y Gofrestr. Mae 13 o gofrestreion FELSW hefyd wedi cwblhau arolwg arall.

⁷ Mae CGA yn dibynnu ar y sefydliad a'r ymarferydd i ddiweddarau'r wybodaeth hon. Rheolau Cofrestru: '17- (1) Rhaid i berson cofrestredig hysbysu'r Cyngor o fewn cyfnod o fis ar ôl unrhyw newid i unrhyw fanylion a gofnodir yn y Gofrestr mewn perthynas ag ef.' Fodd bynnag, nid yw pob ymarferydd yn cadw at yr amserlen hon.

Mae 'eraill sydd mewn swydd' yn cynnwys y rhai sy'n cyflenwi, y rheiny ar gyfnod mamolaeth neu sy'n gweithio mewn rôl gweithiwr cymorth AB y tu allan i'r sefydliadau AB a restrwyd. Mae 'eraill nad ydynt mewn swydd' yn cynnwys cofrestreion wedi ymddeol, rheiny heb gyflogaeth cyfredol a'r rheiny nad ydynt wedi'u cyflogi fel gweithiwr cymorth dysgu AB

4.2 Canfyddiadau allweddol: gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach (FELSW)

Rôl a gyrfa

- Contractau *cyflogedig amser llawn - parhaol* oedd y contract mwyaf cyffredin ar gyfer ymatebwyr FELSW ar 33.8% (yr un canran a 2021).
- *Parhau i ddatblygu eu harferion* dros y 3 blynedd nesaf oedd yr ymateb mwyaf poblogaidd o ran datblygiad gyrfa 54.1% (60.9% yn 2021)

Patrymau gweithio a baich gwaith

- Roedd gweithiwr cymorth dysgu AB amser llawn (wedi'i contractio i weithio am 37 awr neu fwy) yn gweithio 43.2 awr yr wythnos ar gyfartaledd (40.8 hours yn 2021). Treuliyd y rhan fwyaf o oriau ar:
 - *gweinyddiaeth, gwaith papur* – 10.6 o oriau ar gyfartaledd (10.2 awr yn 2021);
 - *gweithgareddau cymorth nad ydynt yn rhai dysgu mewn perthynas â dysgwyr (e.e. lles, ymddygiad, diogelu, gweithgareddau allgyrsiol, cyswllt â rhieni)* – 8.5 o oriau ar gyfartaledd (4.0 awr yn 2021);
 - *gweithgareddau'n ymwneud â chefnogi cydweithwyr (e.e. rheoli, hyfforddi, mentora)* – 6.4 o oriau ar gyfartaledd (5.5 awr yn 2021);
 - *arddangos, cyfarwyddo* – 6.7 o oriau ar gyfartaledd (5.2 awr yn 2021).
- Roedd 70.1% o'r ymatebwyr naill ai'n *cytuno* neu'n *cytuno'n gryf* eu bod yn gallu *rheoli eu llwyth gwaith o fewn yr oriau gwaith y cytunwyd arnynt* (61.2% yn 2021). Er gwybodaeth, roedd 'ddim yn cytuno nac yn anghytuno' yn opsiwn yn 2021 ond wedi'i ddileu ar gyfer arolwg 2023.
- Mae ychydig llai na hanner ymatebwyr FELSW yn dweud eu bod yn ymwybodol o *gynllun gweithredu eu coleg i helpu i fynd i'r afael â phroblemau llwyth gwaith* (45.4%). Dywedodd 53.8% o'r ymatebwyr nad oeddent wedi *ymwneud yn uniongyrchol â'r camau y mae eu sefydliad yn eu cymryd i helpu i fynd i'r afael â phroblemau llwyth gwaith*. Er bod 33.2% o ymatebwyr wedi gweld *effaith gadarnhaol ar eu llwyth gwaith dros y 12 mis diwethaf* mewn perthynas â chynllun gweithredu eu coleg.

Lles

- Dywedodd y rhan fwyaf o ymatebwyr FELSW eu bod yn *weddol bryderus* neu'n *bryderus iawn* mewn perthynas â'r meysydd canlynol:
 - *Costau byw* 83.4%. Gyda 45.4% o ymatebwyr yn *bryderus iawn*.
 - *Covid 19 yn gyffredinol* 48.7% (75% yn 2021)

Fodd bynnag, dywedodd ogwmpas hanner o ymatebwyr eu bod nhw *ddim yn bryderus o gwbl* neu *ddim yn bryderus iawn* mewn perthynas â'r meysydd canlynol:

- *Diogelwch eu swydd* 53.3% (56.5% yn 2021)
- *Baich gwaith* 48.2% (47.2% yn 2021)

Gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach

- Roedd yr ymatebwyr yn cydnabod ystod o gefnogaeth lles a gynigiwyd gan eu sefydliad, a'r rhai a nodwyd amlaf oedd y cyfle ar gyfer *cymorth cwnsela* 78.6%, *cyrsiau hyfforddi ar reoli lles* 65.6%, *diwrnodau neu weithgareddau lles* 61.4%. Mae 14.6% o ymatebwyr wedi gwneud defnydd o'r

cymorth cwnsela tra bod 14.4% yr ymatebwyr wedi mynychu *cyrsiau hyfforddi ar reoli lles* a 15.5% cymryd rhan mewn *diwrnodau neu weithgareddau lles*.

Dysgu proffesiynol

- Dywedodd 76.3% o ymatebwyr eu bod wedi ymgymryd ychydig o *ddysgu proffesiynol yn y 12 mis diwethaf* (87.7% yn 2021). Nododd 33.5% ymatebwyr eu bod wedi ymgymryd *30 awr neu fwy (neu gyfanswm cymesur os yn rhan amser)*, (43.4% yn 2021). Nododd 42.8% o ymatebwyr eu bod wedi ymgymryd *llai na 30 awr (neu swm cymesur os ydych chi'n rhan amser)* o ddysgu proffesiynol (44.3% yn 2021). Dim ond 8.5% o ymatebwyr dywedodd eu bod nhw heb ymgymryd â unrhyw ddysgu proffesiynol yn y 12 mis diwethaf (7.2% yn 2021).
- Dywedodd 30.1% o ymatebwyr FELSW eu bod wedi gallu *dewis cwmpas eu dysgu proffesiynol yn ystod y 12 mis diwethaf*. Dywedodd 27.0% nad oedd ganddynt ddewis a dewisodd 36.9% fod ganddynt ddewis *weithiau*.
- Ymgymherwyd ag ystod o weithgareddau dysgu proffesiynol; yr ymateb mwyaf cyffredin oedd *mynychu sesiynau hyfforddi DPP mewnol gan gynnwys e-ddysgu* 59.7%, wedi'i ddilyn gan *arweiniad/cefnogaeth gan reolwr llinell* 56.9% a *thrafodaethau anffurfiol â chydweithwyr/rheolwyr am addysgu a dysgu* 55.2%.
- Yr ymateb mwyaf cyffredin gan ymatebwyr a oedd yn teimlo bod *rhwystrau i gael mynediad at ddysgu proffesiynol oedd gwrthdaro â'ch gwaith, dim digon o amser* 43.1% (36.2% yn 2021). Dilynwyd hyn gan *cartref, teulu, ymrwymadau personol* 35.2% (28.4% yn 2021). Teimlai cyfran o FELSW, 28.2%, nad oedd *unrhyw rwystrau i gael mynediad at ddysgu proffesiynol yn y 12 mis diwethaf* (41.2% yn 2021).

4.3 Cofnodi ymatebion – arolwg gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach

Mae'r ffigurau 'Dim ymateb' ym mhob tabl yn ymwneud â'r unigolion hynny sydd wedi ateb rhai ond nid pob un o'r cwestiynau yn yr arolwg. Ble mae ffigur 'Dim ymateb' yn ymddangos, mae'n golygu bod yr unigolion yna heb ateb y cwestiwn penodol yna.

Rôl a gyrfa

Tabl 24 Cwestiwn 1: Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio eich contract cyflogaeth fel gweithiwr cymorth AB orau? (dewiswch un)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cyflgoedig amser llawn – parhaol	120	33.8
Rheolwr cyflogedig ffracsiynol – parhaol	57	16.1
Cyflogedig ffracsiynol – parhaol	45	12.7
Rhan-amser, talu fesul awr – yn ystod y tymor yn unig	40	11.3
Rhan-amser, talu fesul awr – parhaol	30	8.5
Cyflogedig amser llawn – tymor penodol	18	5.1
Cyflogedig ffracsiynol – tymor penodol	13	3.7
Rhan-amser, talu fesul awr – yn ystod y tymor yn unig	1	0.3
Arall (nodwch)	30	8.5
Dim ymateb	1	0.3
Cyfanswm	355	100

Tabl 25 Cwestiwn 2: Sut ydych chi'n gweld eich gyrfa yn newid yn ystod y tair blynedd nesaf? (dewiswch bopeth sy'n berthnasol)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Parhau i ddatblygu a chryfhau eich arferion fel gweithiwr cymorth dysgu	192	54.1
Mentora neu gefnogi cydweithwyr llai profiadol	72	20.3
Symud ymlaen i fod yn darlithydd neu athro ysgol gymwysedig	54	15.2
Lleihau eich oriau gwaith	46	13.0
Ymddeol	42	11.8
Gadael addysgu	32	9.0
Cynyddu eich oriau gwaith	32	9.0
Symud i leoliad addysgol gwahanol (e.e. ysgol, AU)	26	7.3
Symud i goleg AB gwahanol	14	3.9
Arall (nodwch)	30	8.5
Cyfanswm	540	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr		355

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae'r canlynol wedi eu cynnwys yn nhabl 25: 223 o gofrestreion a ddewisodd 1 opsiwn wrth ymateb; 84 a ddewisodd 2 opsiwn; 31 a ddewisodd 3 opsiwn; 9 a ddewisodd 4 opsiwn; 4 a ddewisodd 5 opsiwn. Roedd hefyd, 2 o gofrestreion heb ymateb ac nid ydynt wedi eu cynnwys yn y tabl uchod.

Patrymau gweithio a baich gwaith**Tabl 26 Cwestiwn 3a:** Cadarnhewch nifer yr oriau (yn rhifiadol) rydych chi dan contract i'w gweithio bob wythnos.

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Dros 30	164	46.2
26-30	55	15.5
21-25	32	9.0
16-20	33	9.3
11-15	12	3.4
6-10	2	0.6
5 a llai	2	0.6
Ni ddarparwyd oriau	51	14.4
N/A (e.e gormod o oriau)	4	1.1
Cyfanswm	355	100

Tabl 27 Cwestiwn 3b: Yn ystod wythnos waith gyfartalog, pa mor hir ydych chi'n ei dreulio ar y canlynol? Mae wythnos 'gyfartalog' yn un nad yw'n cael ei byrhau gan seibiannau, gwyliau cyhoeddus, absenoldeb salwch ac ati, ac nid yw'n cynnwys amgylchiadau eithriadol fel arholiadau cymwysterau. Nodwch nifer yr oriau (yn rhifiadol). Dylech gynnwys tasgau sy'n digwydd y tu allan i oriau dysgu, gan gynnwys yn ystod penwythnosau a nosweithiau. Talgrynnwch i'r hanner awr agosaf.

Seiliedig ar y wybodaeth contract a roddwyd yng nghwestiwn 1	Nifer oriau gyfartalog a weithwyd yr wythnos	Oriau contract cyfartalog
Amser llawn	43.2	37.3
Rhan amser	27.6	19.4
Arall	44.8	26.6

Seiliedig ar y wybodaeth contract a roddwyd yng nghwestiwn 1

	Amser llawn Oriau cyfartalog		Rhan amser Oriau cyfartalog		Arall Oriau cyfartalog	
	Yr wythnos	%	Yr wythnos	%	Yr wythnos	%
Gweithgareddau'n ymwneud â chefnogi cydweithwyr (e.e. rheoli, hyfforddi, mentora)	6.4	10.6	3.1	7.2	4.6	7.8
Gweinyddu, gwaith papur	10.6	17.8	3.8	8.9	3.2	5.3
Cynorthwyo â pharatoi adnoddau dysgu digidol neu gefnogi darpariaeth ddigidol	2.3	3.8	2.0	4.5	1.0	1.7
Cyfrannu at asesu a marcio	1.5	2.5	1.5	3.6	0.9	1.5
Dangos, cyfarwyddo	6.7	11.2	4.3	10.0	11.7	19.8
Gweithgareddau cymorth nad ydynt yn rhai dysgu mewn perthynas â dysgwyr (e.e. lles, ymddygiad, diogelu, gweithgareddau allgyrsiol, cyswllt â rhieni)	8.5	14.3	3.3	7.6	7.2	12.2
Cynllunio a pharatoi	4.0	6.8	2.3	5.3	4.2	7.2
Dysgu proffesiynol	1.9	3.2	1.8	4.1	2.5	4.2
Derbyn cefnogaeth gan reolwr llinell, mentor neu oruchwyliwr	1.5	2.6	0.9	2.2	4.1	7.0
Myfyrio ar ymarfer	1.9	3.2	1.3	3.0	1.8	3.0
Cefnogi addysgu gyda dysgwyr a / neu ddarparu goruchwyliaeth gyflenwi	4.3	7.2	13.0	30.1	16.8	28.5
Arall (nodwyd yn y testun agored)	10.0	16.7	5.9	13.7	1.0	1.7
Cyfanswm	59.6	100	43.3	100	58.9	100

Gweithwyr cymorth dysgu addysg bellach

Nid yw'r holl atebion a roddwyd gan ymatebwyr wedi'u cynnwys yn y dadansoddiad yn nhabl 27. Methodd 27 â chofnodi unrhyw oriau yn erbyn y gweithgareddau. Roedd cyfanswm yr oriau wythnosol a ddatganwyd gan rhai yn amrywio o 1 i 155 o oriau'r wythnos. Rhoddodd 3 o ymatebwyr oriau a oedd dros 168 o oriau. Ni chafodd yr anghysondebau hyn eu cynnwys a mae nodiadau ychwanegol yn ymwneud â chyfrifo'r uchod ar gael yn Atodiad A.

Yn seiliedig ar y wybodaeth a ddarparwyd yn 3a a 3b, dywedodd 18 (13.8%) o weithwyr cymorth dysgu AB llawn amser eu bod yn gweithio llai na'u horiau a gontractir yn ystod wythnos gyffredin, mae 64 (49.2%) yn gweithio eu horiau ac mae 41 (31.5%) yn gweithio mwy na'u horiau a gontractir yn ystod wythnos gyffredin. Ni atebodd 7 ymatebwr y cwestiwn yma (5.4%) ac felly heb eu cynnwys yn ymatebion tabl 27.

Yn seiliedig ar y wybodaeth a ddarparwyd yn 3a a 3b, dywedodd 31 (18.2%) o weithwyr cymorth dysgu AB rhan amser eu bod yn gweithio llai na'u horiau a gontractir yn ystod wythnos gyffredin, mae 66 (38.8%) yn gweithio eu horiau ac mae 62 (36.5%) yn gweithio mwy na'u horiau a gontractir yn ystod wythnos gyffredin. Ni atebodd 11 ymatebwr y cwestiwn yma (6.5%) ac felly heb eu cynnwys yn ymatebion tabl 27.

Tabl 28 Cwestiwn 4: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y gallwch reoli eich baich gwaith presennol yn effeithiol o fewn eich oriau gwaith contract? (dewiswch un)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cytuno'n gryf	64	18.0
Cytuno	185	52.1
Anghytuno	73	20.6
Anghytuno'n gryf	25	7.0
Dim ymateb	8	2.3
Cyfanswm	355	100

Tabl 29 Cwestiwn 5: Graddiwch y datganiadau canlynol am ddull eich coleg o fynd i'r afael â llwyth gwaith staff:

Rwy'n ymwybodol o gynllun gweithredu fy ngholeg i helpu i fynd i'r afael â materion baich gwaith		Rydw i yn ymwneud, neu wedi bod yn ymwneud yn uniongyrchol â gweithredoedd y mae fy ngholeg yn eu cymryd i helpu i fynd i'r afael â materion baich gwaith	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	
Cytuno'n gryf	34	9.6	23
Cytuno	127	35.8	70
Anghytuno	93	26.2	145
Anghytuno'n gryf	25	7.0	46
Ddim yn siŵr neu dim ymateb	76	21.4	71
Cyfanswm	355	100	355

Mae fy ngholeg yn ystyried goblygiadau baich gwaith unrhyw brosesau newydd neu newidiadau eraill y mae'n eu cyflwyno		Rydw i wedi gweld effaith gadarnhaol ar fy maich gwaith dros y 12 mis diwethaf		
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cytuno'n gryf	27	7.6	26	7.3
Cytuno	114	32.1	92	25.9
Anghytuno	85	23.9	120	33.8
Anghytuno'n gryf	34	9.6	39	11.0
Ddim yn siŵr neu dim ymateb	95	26.8	78	22.0
Cyfanswm	355	100	355	100

Lles

Tabl 30 Cwestiwn 6: Dros y 12 mis diwethaf, graddiwch eich lefelau pryder neu straen mewn perthynas ag unrhyw un o'r meysydd hyn:

Costau byw		Covid-19 (gan gynnwys pryderon am eich iechyd eich hun, iechyd y rheiny sy'n agos atoch chi, a/neu effaith ar eich arferion gwaith)		
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Ddim yn bryderus o gwbl	12	3.4	56	15.8
Ddim yn bryderus iawn	32	9.0	114	32.1
Yn weddol bryderus	135	38.0	123	34.6
Yn bryderus iawn	161	45.4	50	14.1
Ddim yn gwybod neu dim ymateb	15	4.2	12	3.4
Cyfanswm	355	100	355	100

Diogelwch eich swydd		Eich baich gwaith		
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Ddim yn bryderus o gwbl	56	15.8	43	12.1
Ddim yn bryderus iawn	133	37.5	128	36.1
Yn weddol bryderus	101	28.5	101	28.5
Yn bryderus iawn	52	14.6	64	18.0
Ddim yn gwybod neu dim ymateb	13	3.7	19	5.4
Cyfanswm	355	100	355	100

Tabl 31 Cwestiwn 7: A yw eich coleg yn cynnig unrhyw un o'r mathau canlynol o gymorth ar gyfer eich lles?(dewiswch bopeth sy'n berthnasol)

	Mae fy ngholeg yn cynnig y gefnogaeth hon		Rwyf wedi gwneud defnydd o'r gefnogaeth hon	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymorth cwnsela	279	78.6	52	14.6
Man staff pwrpasol i ffwrdd o'ch ystafell waith	154	43.4	51	14.4
Rhaglen gymorth i weithwyr	162	45.6	15	4.2
Hyblygrwydd i reoli cyfrifoldebau gofalu	186	52.4	41	11.5
Cynrychiolydd lles staff drwy strwythurau undebau llafur	197	55.5	21	5.9
Cyrsiau hyfforddi ar reoli eich lles	233	65.6	51	14.4
Seibiannau lles yn ystod y diwrnod gwaith	131	36.9	28	7.9
Diwrnodau neu weithgareddau lles	218	61.4	55	15.5
Cymorth arall (nodwch)	14	3.9	6	1.7
Cyfanswm	1,574		320	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr	355		355	

Cymorth wedi'i gynnig:

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae: 22 o gofrestreion nad ymatebodd; 29 o gofrestreion a ddewisodd un opsiwn wrth ymateb; 50 a ddewisodd 2 opsiwn; 47 a ddewisodd 3 opsiwn; 37 a ddewisodd 4 opsiwn; 34 a ddewisodd 5 opsiwn; 37 a ddewisodd 6 opsiwn; 36 a ddewisodd 7 opsiwn; 55 a ddewisodd 8 opsiwn ac 8 a ddewisodd 9 opsiwn.

Wedi defnyddio'r cymorth:

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae: 203 o gofrestreion nad ymatebodd; 67 o gofrestreion a ddewisodd un opsiwn wrth ymateb; 42 a ddewisodd 2 opsiwn; 21 a ddewisodd 3 opsiwn; 13 a ddewisodd 4 opsiwn; 4 a ddewisodd 5 opsiwn; 2 a ddewisodd 6 opsiwn; 2 a ddewisodd 7 opsiwn ac 1 a ddewisodd 8 opsiwn. Mae 42.8% o'r ymatebwyr wedi gwneud defnydd o un neu fwy o'r cymorth les sydd ar gael.

Dysgu proffesiynol**Tabl 32 Cwestiwn 8:** Os ydych chi wedi bod yn gyflogedig am 12 mis neu fwy, sawl awr o ddysgu proffesiynol ydych chi'n amcangyfrif eich bod wedi'i gyflawni yn ystod y 12 mis diwethaf? (dewiswch un)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
30 awr neu fwy (neu gyfanswm cymesur os yn rhan amser)	119	33.5
Llai na 30 awr (neu gyfanswm cymesur os yn rhan amser)	152	42.8
Dim	30	8.5
Wedi'u cyflogi am lai na 12 mis neu ddim wedi'u cyflogi ar hyn o bryd	41	11.5
Dim ymateb	13	3.7
Cyfanswm	355	100

Tabl 31 Cwestiwn 9: Yn ystod y 12 mis diwethaf ydych chi wedi gallu dewis cwmpas a phynciau y dysgu proffesiynol rydych chi wedi'i gyflawni?

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Ydw	107	30.1
Nac ydw	96	27.0
Weithiau	131	36.9
Dim ymateb	21	5.9
Cyfanswm	355	100

Tabl 32 Cwestiwn 10: Ticiwch unrhyw un o'r canlynol yr ydych chi wedi cymryd rhan ynddo a nodwch effaith pob un o'r rhain o ran eich galluogi i ddatblygu'ch ymarfer a chefnogi'ch dysgwyr.

	Mynychu cwrs hyfforddi achrededig		Mynychu sesiynau hyfforddi DPP mewnol gan gynnwys e-ddysgu	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	173	48.7	212	59.7
Uchel	75	21.1	67	18.9
Cymedrol	66	18.6	92	25.9
Isel	17	4.8	32	9.0
Dim effaith	15	4.2	21	5.9
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	355		355	

	Mynychu hyfforddiant/gweithdai gan siaradwyr allanol		Hyfforddi neu fentora	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	181	51.0	124	34.9
Uchel	61	17.2	29	8.2
Cymedrol	72	20.3	39	11.0
Isel	29	8.2	19	5.4
Dim effaith	19	5.4	37	10.4
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	355		355	

	Cydwethio â chydweithwyr		Arweiniad/cefnogaeth gan reolwr llinell	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	194	54.6	202	56.9
Uchel	115	32.4	107	30.1
Cymedrol	54	15.2	64	18.0
Isel	17	4.8	18	5.1
Dim effaith	8	2.3	13	3.7
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	355		355	

	Lleoliad diwydiant/uwchsgilio		Trafodaethau anffurfiol gyda chydweithwyr/rheolwyr am gymorth dysgu	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	102	28.7	196	55.2
Uchel	13	3.7	92	25.9
Cymedrol	31	8.7	69	19.4
Isel	22	6.2	23	6.5
Dim effaith	36	10.1	12	3.4
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	355		355	

	Arsylwi gan gyfoedion		Gwneud eich darllen eich hun	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	122	34.4	171	48.2
Uchel	38	10.7	73	20.6
Cymedrol	36	10.1	65	18.3
Isel	19	5.4	12	3.4
Dim effaith	29	8.2	21	5.9
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	355		355	

Gweithio ar eich maes diddordeb eich hun drwy ymchwil gweithredu neu brosesau Dysgu a Datblygu Proffesiynol (PLDP)		
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	127	35.8
Uchel	55	15.5
Cymedrol	32	9.0
Isel	13	3.7
Dim effaith	27	7.6
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	355	

Tabl 35 Cwestiwn 11: Beth yn eich barn chi yw'r prif amhariadau neu rwystrau sy'n eich atal rhag cyrchu dysgu proffesiynol? (dewiswch bopeth sy'n berthnasol)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Gwrthdaro â'ch gwaith, dim digon o amser	153	43.1
Cartref, teulu, ymrwymadau personol	125	35.2
Cost	110	31.0
Dim rwystrau, rwyf wedi cyrchu'r dysgu proffesiynol yr oedd ei angen yn ystod y 12 mis diwethaf	100	28.2
Nid yw'r dysgu proffesiynol sydd ar gael o ansawdd digonol neu nid yw'n berthnasol	68	19.2
Diffyg cefnogaeth gan eich coleg a / neu rheolwr	35	9.9
Nid oes gennych y rhagofynion angenrheidiol (e.e. cymwysterau, profiad, statws)	15	4.2
Arall (nodwch)	12	3.4
Dim ymateb	7	2.0
Cyfanswm	625	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr	355	

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae'r canlynol wedi eu cynnwys yn nhabl 35: 176 o gofrestreion a ddewisodd 1 opsiwn wrth ymateb; 93 a ddewisodd 2 opsiwn; 59 a ddewisodd 3 opsiwn; 15 a ddewisodd 4 opsiwn; 4 a ddewisodd 5 opsiwn a 1 a ddewisodd 6 opsiwn.

5.0 Canlyniadau – arolwg ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith

5.1 Proffil ymatebwyr⁸

O ran cynrychioldeb ymatebwyr, mae'r cydbwysedd rhwng y rhyweddau yn gwahaniaethu o'r proffil ar y Gofrestr, gyda cyfran fymryn yn is o ymatebwyr gwryw. Hefyd, mae llai o ymatebwyr iau.

Tabl 36: Cydbwysedd rhwng rhywiau ymatebwyr i'r arolwg ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith

	Ymatebwyr		Proffil ar y Gofrestr	
	Nifer	%	Nifer	%
Benyw	283	67.5	2,072	63.4
Gwryw	136	32.5	1,198	36.6
Cyfanswm	419	100	3,270	100

Tabl 37: Ystod oedran ymatebwyr i'r arolwg ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith

	Ymatebwyr		Proffil ar y Gofrestr	
	Nifer	%	Nifer	%
Dan 29	15	3.6	306	9.4
30 i 39	68	16.2	780	23.9
40 i 49	119	28.4	886	27.1
50 i 59	135	32.2	811	24.8
60+	82	19.6	487	14.9
Cyfanswm	419	100	3,270	100

Tabl 38: Grŵp ethnig ymatebwyr i'r arolwg ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith

	Ymatebwyr		Proffil ar y Gofrestr	
	Nifer	%	Nifer	%
Gwyn	348	83.1	2,670	81.7
Cymysg/Nifer o grwpiau ethnig	1	0.2	24	0.7
Asiaidd/Asiaidd Prydeinig	0	0.0	28	0.9
Du/Affricanaidd/Caribiaidd/Du Prydeinig	1	0.2	15	0.5
Grŵp ethnig arall	1	0.2	11	0.3
Ddim eisiau cofnodi grŵp ethnig	16	3.8	79	2.4
Anhysbys	52	12.4	443	13.5
Cyfanswm	419	100	3,270	100

O'r 3,270, mae 1,957 wedi'u cofrestru fel WBLP yn unig ac mae 1,313 wedi'u cofrestru mewn mwy nag un categori.

⁸ Cwblhawyd 414 (98.8%) o gofrestreion yr arolwg drwy gyfrwng y Saesneg a 5 (1.2%) drwy gyfrwng y Gymraeg.

Tabl 39: Dadansoddiad o gyfradd ymatebwyr ymarferydd dysgu seiliedig ar waith fesul sefydliad⁹

	Ymatebwyr	Proffil ar y Gofrestr	Ymatebwyr yn ôl Proffil ar y Gofrestr	Ymatebwyr yn ôl nifer sylfaenol
	Nifer	Nifer	%	%
ACT Ltd	9	185	4.9	4.9
Cwmni Hyfforddiant Cambrian	5	31	16.1	16.1
Coleg Caerdydd a’r Fro	22	55	40.0	40.0
Coleg Cambria	41	152	27.0	27.0
Educ8	35	156	22.4	22.4
Coleg Gŵyr Abertawe	14	155	9.0	9.0
Grŵp Llandrillo Menai	43	143	30.1	30.1
ITEC Training Solutions Ltd	5	86	5.8	5.8
Coleg Sir Benfro	46	345	13.3	13.3
Grŵp NPTC	28	112	25.0	25.0
Is-gontractwyr eraill	98	904	10.8	11.1
Cyfanswm mewn cyflogaeth	346	2,324	14.9	15.0
Eraill sydd mewn swydd	9	202	4.5	16.7
Eraill nad ydynt mewn swydd	64	744	8.6	16.5
Cyfanswm	419	3,270	12.8	15.3

Mae colofn % yr ymatebwyr yn dangos canran yr ymatebwyr a atebodd yr arolwg o bob sefydliad yn ôl eu cofnod cyflogaeth ar y Gofrestr.

Lle cwblhaodd cofrestryddion categori lluosog un ymateb yn unig i’r arolwg, maent wedi’u cynnwys yn y rhif sylfaen ar gyfer y grŵp hwnnw o gofrestreion a’u tynnu oddi wrth y lleill. Lle na wnaeth cofrestreion categori lluosog ymateb o gwbl maent wedi’u cynnwys yn rhif sylfaen y categori sydd fwyaf perthnasol i’w cyflogaeth fel y’i cofnodwyd ar y Gofrestr. Mae 6 WBLP hefyd wedi cwblhau arolwg arall.

⁹ Mae CGA yn dibynnu ar y sefydliad a’r ymarferydd i ddiweddarau’r wybodaeth hon. Rheolau Cofrestru: ‘17- (1) Rhaid i berson cofrestredig hysbysu’r Cyngor o fewn cyfnod o fis ar ôl unrhyw newid i unrhyw fanylion a gofnodir yn y Gofrestr mewn perthynas â nhw.’ Fodd bynnag, nid yw pob ymarferydd yn cadw at yr amserlen hon.

Nodwch, mae’r cyflogwyr a restrwyd yn Nhabl 36 yn gontractwyr dysgu yn y gwaith arweiniol a bod y ffigurau yn cynnwys staff a gyflogir gan eu hisgontractwyr.

Mae ‘eraill sydd mewn swydd’ yn cynnwys y rhai sy’n gwneud gwaith cyflenwi neu sydd mewn rôl DYYG yn cael eu cyflogi gan is-gontractwr nad yw’n gysylltiedig â phrif gontractwr mwyach. Mae ‘eraill nad ydynt mewn swydd’ yn cynnwys cofrestreion wedi ymddeol, yn ddi-waith, wedi’u cyflogi mewn maes tu allan i WBLP.

5.2 Canfyddiadau allweddol: ymarferydd dysgu seiliedig ar waith (WBLP)

Rôl a gyrfa

- Roedd 69.5% o ymatebwyr a oedd yn ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith (WBLP) yn cael eu cyflogi at contract amser llawn parhaol ar gyflog (62.7% yn 2021).
- Roedd 76.6% yn darparu Prentisiaethau (lefel 2/3).
- Parhau i ddatblygu'u hymarfer dros y 3 blynedd nesaf oedd yr ymateb mwyaf poblogaidd o ran *datblygu gyrfa fel ymarferydd WBL* 65.2% (67.9% yn 2021), tra bod 33.4% wedi dweud eu bod yn bwriadu *mentora neu gefnogi cydweithwyr llai profiadol*. (28.5% yn 2021).

Patrymau gweithio a baich gwaith

- Roedd ymarferwyr DYYG amser llawn (wedi'i contractio i weithio am 37 awr neu fwy) yn dweud eu bod yn gweithio 47.0 awr yr wythnos ar gyfartaledd (43.5 hours yn 2021). Treuliyd y rhan fwyaf o oriau ar:
 - *asesu (gan gynnwys ymweliadau â gweithleoedd), marcio, sicrhau ansawdd, adborth, gosod profion* - 12.0 hours, (11.2 hours yn 2021);
 - *gweinyddiaeth, gwaith papur, gwiriadau cymhwysra dysgwyr* - 8.6 hours (7.5 yn 2021);
 - *addysgu, tiwtora a hyfforddi* - 8.1 hours (6.6 hours yn 2021).
- Roedd dros hanner yr ymatebwyr a oedd yn ymarferwyr WBLP yn gallu rheoli eu baich gwaith *o fewn yr oriau gweithio cytunedig*. Roedd 53.9% naill ai'n *cytuno* neu'n *cytuno'n gryf* (50.5% yn 2021). Fodd bynnag, roedd 44.1% yn *anghytuno* neu *anghytuno'n gryf* (25.0% yn 2021). Er gwybodaeth, roedd 'ddim yn cytuno nac yn anghytuno' yn opsiwn yn 2021 ond wedi'i ddileu ar gyfer arolwg 2023.
- Roedd dros hanner ymatebwyr WBLP (58.0%) yn *cytuno* neu *cytuno'n gryf* eu bod nhw wedi *ymwneud yn uniongyrchol â gweithredoedd y mae eu cyflogwyr yn eu cymryd i helpu i fynd i'r afael â materion baich gwaith*. Roedd 45.1% of WBL respondents wedi gweld *effaith cadarnhaol are u baich gwaith dros y 12 mis diwethaf*. Fodd bynnag, dywedodd 41.8% eu bod yn *anghytuno* neu *anghytuno'n gryf*, gyda yn dweud eu bod nhw'n *anghytuno'n gryf* eu bod wedi gweld *effaith cadarnhaol mewn perthynas â dull eu cyflogwyr o fynd i afael â llwyth gwaith staff*.

Lles

- Dywedodd y rhan fwyaf o ymatebwyr WBLP eu bod yn *weddol bryderus* neu'n *bryderus iawn* mewn perthynas â'r meysydd canlynol:
 - *Costau byw* 81.8%
 - *Baich gwaith* 64.9% (60.2% yn 2021)Fodd bynnag, dywedodd y rhan fwyaf o ymatebwyr WBLP nad oeddent yn bryderus o gwbl neu ddim yn bryderus iawn am:
 - *Diogelwch ei swydd* 59.7% (43.5% yn 2021)
 - *COVID-19 yn gyffredinol* 56.3% (27.7% yn 2021)
- Roedd yr ymatebwyr yn cydnabod ystod o gefnogaeth lles a gynigiwyd ga neu sefydliad, a'r rhai a

Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith

nodwyd amlaf oedd y cyfle ar gyfer *cymorth cwnsela* 76.1% (68.7% yn 2021), *cyrsiau hyfforddi ar reoli eich lles* 66.8% (64.9% yn 2021) a *hyblygrwydd i reoli cyfrifoldebau gofalu* 57.8%. Mae 7.6% o ymatebwyr wedi gwneud defnydd o'r *cymorth cwnsela* (4.6% yn 2021) tra bod 20.8 yr ymatebwyr wedi *mynychu cyrsiau hyfforddi ar reoli lles* (13.1% yn 2021) a 14.8% wedi gwneud defnydd o *hyblygrwydd i reoli cyfrifoldebau gofalu*.

Dysgu proffesiynol

- Dywedodd 86.2% o ymatebwyr eu bod wedi ymgymryd ychydig o *ddysgu proffesiynol yn y 12 mis diwethaf* (95.7% yn 2021). Nododd 52.5% ymatebwyr eu bod wedi ymgymryd *30 awr neu fwy (neu gyfanswm cymesur os yn rhan amser)* (52.1% yn 2021). Ymgwymerwyd ag ystod o weithgareddau dysgu proffesiynol; a'r ymateb mwyaf cyffredin oedd *mynychu sesiynau hyfforddi DPP mewnol gan gynnwys e-ddysgu* 69.2%, *cydweithio â chydweithwyr* 65.6% a *arweiniad/cefnogaeth gan reolwr llinell* 63.2%.
- Yr ymateb mwyaf cyffredin gan ymatebwyr a oedd yn teimlo bod *rhwystrau i gael mynediad at ddysgu proffesiynol oedd gwrthdaro â'ch gwaith, dim digon o amser* 61.6% (43.1% yn 2021). Dilynwyr hyn gan *cartref, teulu, ymrwymadau personol* 31.3% (25.3% yn 2021). Teimlai cyfran o WBLP, 29.1%, nad oedd unrhyw *rhwystrau i gael mynediad at ddysgu proffesiynol yn y 12 mis diwethaf* (42.6% yn 2021).

5.3 Cofnodi ymatebion – arolwg ymarferydd dysgu seiliedig ar waith

Mae'r ffigurau 'Dim ymateb' ym mhob tabl yn ymwneud â'r unigolion hynny sydd wedi ateb rhai ond nid pob un o'r cwestiynau yn yr arolwg. Ble mae ffigur 'Dim ymateb' yn ymddangos, mae'n golygu bod yr unigolion yna heb ateb y cwestiwn penodol yna.

Rôl a gyrfa

Tabl 40 Cwestiwn 1: Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio eich contract cyflogaeth fel ymarferydd dysgu seiliedig ar waith orau? (dewiswch un)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cyflgoedig amser llawn – parhaol	291	69.5
Cyflogedig ffracsiynol – parhaol	35	8.4
Rhan-amser, talu fesul awr – parhaol	21	5.0
Cydymaith/cydymaith hunangyflogedig	19	4.5
Cyflogedig amser llawn – tymor penodol	15	3.6
Rheolwr cyflogedig ffracsiynol – parhaol	11	2.6
Rhan-amser, talu fesul awr – cyfnod penodol	9	2.1
Cyflogedig ffracsiynol – tymor penodol	4	1.0
Arall (nodwch)	14	3.3
Cyfanswm	419	100

Tabl 38 Cwestiwn 2: Pa rai o'r canlynol ydych chi'n eu cyflwyno? (dewiswch bob un sy'n berthnasol):

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Prentisiaethau (lefel 2/3)	321	76.6
Prentisiaethau Uwch (lefel 4 ac uwch)	180	43.0
Twf Swyddi Cymru Plws	36	8.6
Rhaglen arall dysgu seiliedig ar waith (nodwch)	83	19.8
Dim ymateb	3	0.7
Cyfanswm	623	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr	419	

Wedi'u cynnwys yn y ffigurau uchod: 237 o gofrestreion a ddewisodd 1 opsiwn wrth ymateb; 154 a ddewisodd 2 opsiwn a 25 a ddewisodd 3 opsiwn.

Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith

Tabl 39 Cwestiwn 3: Sut ydych chi'n gweld eich gyrfa yn newid yn ystod y tair blynedd nesaf? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Parhau i ddatblygu a chryfhau eich arferion fel ymarferydd dysgu seiliedig ar waith	273	65.2
Mentora neu gefnogi cydweithwyr llai profiadol	140	33.4
Symud i rôl wahanol gyda'ch sefydliad presennol (e.e. asesydd Sicrwydd Ansawdd Mewnol)	83	19.8
Gadael dysgu seiliedig ar waith	66	15.8
Lleihau eich oriau gwaith	57	13.6
Symud ymlaen i fod yn rheolwr canol neu uwch reolwr	45	10.7
Ymddeol	35	8.4
Cynyddu eich oriau gwaith	31	7.4
Symud i leoliad addysgol neu hyfforddiant gwahanol (e.e. ysgol, AB, AU)	26	6.2
Symud i ddarparwr dysgu seiliedig ar waith gwahanol	14	3.3
Arall (nodwch)	13	3.1
Cyfanswm	783	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr		419

Wedi'u cynnwys yn nhabl 42: 195 o gofrestreion a ddewisodd 1 opsiwn wrth ymateb; 115 a ddewisodd 2 opsiwn; 76 a ddewisodd 3 opsiwn; 30 who a ddewisodd 4 opsiwn a 2 a ddewisodd 5 opsiwn. Ni chafodd yr 1 nad ymatebodd ei gynnwys.

Patrymau gweithio a baich gwaith

Tabl 43 Cwestiwn 4: Cadarnhewch nifer yr oriau (yn rhifiadol) rydych chi dan gontract i'w gweithio bob wythnos.

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Dros 30	325	77.6
26-30	22	5.3
21-25	25	6.0
16-20	22	5.3
11-15	6	1.4
6-10	3	0.7
5 a llai	9	2.1
Ni ddarparwyd oriau	7	1.7
Cyfanswm	419	100

Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith

Tabl 44 Cwestiwn 5: Os ydych chi'n asesydd prentisiaethau, beth yw eich baich gwaith arferol o ddysgwyr? [rhowch dd/b os nad ydych chi'n asesydd]

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Dros 30	24	5.7
26-30	93	22.2
21-25	61	14.6
16-20	52	12.4
11-15	41	9.8
6-10	55	13.1
5 a llai	0	0.0
Ni ddarparwyd ffigur	93	22.2
Cyfanswm	419	100

Tabl 45 Cwestiwn 6: Yn ystod wythnos waith gyfartalog, pa mor hir ydych chi'n ei dreulio ar y canlynol? Mae wythnos 'gyfartalog' yn un nad yw'n cael ei byrhau gan seibiannau, gwyliau cyhoeddus, absenoldeb salwch ac ati, ac nid yw'n cynnwys amgylchiadau eithriadol fel arholiadau cymwysterau.

Nodwch nifer yr oriau (yn rhifiadol). Dylech gynnwys tasgau sy'n digwydd y tu allan i oriau gwaith, gan gynnwys yn ystod penwythnosau a nosweithiau. Talgrynnwch i'r hanner awr agosaf.

Seiliedig ar y wybodaeth contract a roddwyd yng nghwestiwn 1	Nifer oriau gyfartalog a weithiwyd yr wythnos	Oriau contract cyfartalog
Amser llawn	47.0	37.5
Rhan amser	29.3	21.7
Cydymaith/cydymaith hunangyflogedig	30.9	20.1
Arall	38.8	22.0

Mae tabl 45 yn parhau ar dudalen 42

Seiliedig ar y wybodaeth contract a roddwyd yng nghwestiwn 1

	Amser llawn Orlau cyfartalog		Rhan amser Orlau cyfartalog		Cydyrnaith/cy dymaith hunangyfloged ig - Orlau cyfartalog yr wythnos		Arall Orlau cyfartalog	
	Yr w'nos	%	Yr w'nos	%	Yr w'nos	%	Yr w'nos	%
Gweithgareddau'n ymwneud â chefnogi cydweithwyr (e.e. rheoli, hyfforddi, mentora)	4.2	7.3	2.4	5.9	2.3	6.3	3.0	5.2
Gweinyddu, gwaith papur, gwiriadau cymhwysedd dysgwyr	8.6	14.7	4.6	11.3	3.8	10.2	6.4	11.0
Asesu (gan gynnwys ymweliadau yn y gweithle), marcio, sicrwydd ansawdd, adborth a gosod profion	12.0	20.6	8.5	20.9	10.6	28.5	10.6	18.3
Gweithgareddau heb fod yn rhai hyfforddi/asesu (e.e. lles, diogelu)	2.4	4.1	2.0	4.8	2.4	6.4	2.9	5.0
Cynllunio a pharatoi	5.1	8.7	3.2	7.8	3.7	9.8	4.5	7.8
Paratoi adnoddau yn benodol ar gyfer dysgu digidol gan gynnwys trosi cynnwys addysgu presennol	1.9	3.4	1.3	3.1	1.5	4.1	2.0	3.5
Dysgu proffesiynol	1.7	2.9	1.5	3.6	1.3	3.5	1.9	3.4
Derbyn cefnogaeth gan reolwr llinell, mentor neu oruchwyliwr	1.4	2.4	0.7	1.8	0.9	2.5	1.0	1.7
Myfyrto ar ymarfer	1.6	2.7	1.6	3.8	1.1	3.0	1.5	2.6
Addysgu, tiwtora a hyfforddi	8.1	13.9	4.7	11.6	3.8	10.2	13.3	23.0
Teithio i ac o safle cyflogwyr i gynnal adolygiadau/asesiadau yn y gweithle	4.9	8.5	3.2	7.9	3.8	10.1	5.7	9.8
Arall	6.2	10.7	7.2	17.5	2.0	5.4	5.0	8.7
Cyfanswm	58.1	100	40.8	100	37.2	100	57.8	100

Nid yw'r holl atebion a roddwyd gan ymatebwyr wedi'u cynnwys yn y dadansoddiad yn nhabl 45. Methodd 14 â chofnodi unrhyw oriau yn erbyn y gweithgareddau. Roedd cyfanswm yr oriau wythnosol a ddatganwyd yn amrywio o 2 i 147 o oriau'r wythnos. Rhoddodd 3 oriau a oedd dros 168 o oriau. Ni chafodd yr anghysondebau hyn eu cynnwys a mae nodiadau ychwanegol yn ymwneud â chyfrifo'r uchod ar gael yn Atodiad A.

Yn seiliedig ar y wybodaeth a ddarparwyd yn 4a a 4b, dywedodd 23 (8.0%) o ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith amser llawn eu bod yn gweithio llai na'u horiau a gontractir yn ystod wythnos gyffredin, mae 89 (31.1%) yn gweithio eu horiau ac mae 167 (58.4%) yn gweithio mwy na'u horiau a gontractir yn ystod wythnos gyffredin. Ni atebodd 7 ymatebwr (2.4%) y cwestiwn yma.

Yn seiliedig ar y wybodaeth a ddarparwyd yn 4a a 4b, dywedodd 11 (8.8%) o ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith rhan amser eu bod yn gweithio llai na'u horiau a gontractir yn ystod wythnos gyffredin, mae 37 respondents (29.6%) yn gweithio eu horiau ac mae 72 (57.6%) yn gweithio mwy na'u horiau a gontractir yn ystod wythnos gyffredin. Ni atebodd 5 ymatebwr (4.0%) y cwestiwn yma.

Tabl 46 Cwestiwn 7: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y gallwch reoli eich baich gwaith presennol yn effeithiol o fewn eich oriau gwaith contract? (dewiswch un)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cytuno'n gryf	49	11.7
Cytuno	177	42.2
Anghytuno	120	28.6
Anghytuno'n gryf	65	15.5
Dim ymateb	8	1.9
Cyfanswm	419	100

Tabl 47 Cwestiwn 8: Graddiwch y datganiadau canlynol am ddull eich coleg o fynd i'r afael â llwyth gwaith staff:

	Rydw i yn ymwneud, neu wedi bod yn ymwneud yn uniongyrchol â gweithredoedd y mae fy ngholeg yn eu cymryd i helpu i fynd i'r afael â materion baich gwaith		Mae fy nghyflogwr yn ystyried goblygiadau baich gwaith unrhyw brosesau newydd neu newidiadau eraill y mae'n eu cyflwyno	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cytuno’n gryf	82	19.6	83	19.8
Cytuno	161	38.4	163	38.9
Anghytuno	97	23.2	84	20.0
Anghytuno’n gryf	39	9.3	53	12.6
Ddim yn siŵr neu dim ymateb	40	9.5	36	8.6
Cyfanswm	419	100	419	100

Rydwi i wedi gweld effaith gadarnhaol ar fy maich gwaith dros y 12 mis diwethaf		
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cytuno’n gryf	65	15.5
Cytuno	124	29.6
Anghytuno	109	26.0
Anghytuno’n gryf	66	15.8
Ddim yn siŵr neu dim ymateb	55	13.1
Cyfanswm	419	100

Lles

Tabl 48 Cwestiwn 9: Dros y 12 mis diwethaf, graddiwch eich lefelau pryder neu straen mewn perthynas ag unrhyw un o'r meysydd hyn: (Dewisiwch un ym mhob un o'r 6 maes)

	Costau byw		Covid-19 (gan gynnwys pryderon am eich iechyd eich hun, iechyd y rheiny sy'n agos atoch chi, a/neu effaith ar eich arferion gwaith)	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Ddim yn bryderus o gwbl	10	2.4	55	13.1
Ddim yn bryderus iawn	63	15.0	181	43.2
Yn weddol bryderus	182	43.4	124	29.6
Yn bryderus iawn	161	38.4	54	12.9
Ddim yn gwybod neu dim ymateb	3	0.7	5	1.2
Cyfanswm	419	100	419	100

	Diogelwch eich swydd		Eich baich gwaith	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Ddim yn bryderus o gwbl	70	16.7	30	7.2
Ddim yn bryderus iawn	180	43.0	110	26.3
Yn weddol bryderus	120	28.6	157	37.5
Yn bryderus iawn	45	10.7	115	27.4
Ddim yn gwybod neu dim ymateb	4	1.0	7	1.7
Cyfanswm	419	100	419	100

Tabl 49 Cwestiwn 10: A yw eich sefydliad yn cynnig unrhyw un o'r mathau canlynol o gymorth ar gyfer eich lles? (dewiswch bopeth sy'n berthnasol)

	Mae fy nghyflogwr yn cynnig y gefnogaeth hon		Rwyf wedi gwneud defnydd o'r gefnogaeth hon	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymorth cwnsela	319	76.1	32	7.6
Man staff pwrpasol	217	51.8	39	9.3
Rhaglen gymorth i weithwyr	213	50.8	17	4.1
Hyblygrwydd i reoli cyfrifoldebau gofalu	242	57.8	62	14.8
Cynrychiolydd lles staff drwy strwythurau undebau llafur	200	47.7	6	1.4
Cyrsiau hyfforddi ar reoli eich lles	280	66.8	87	20.8
Seibiannau lles yn ystod y diwrnod gwaith	197	47.0	63	15.0
Diwrnodau neu weithgareddau lles	219	52.3	66	15.8
Cymorth arall (nodwch)	21	5.0	6	1.4
Cyfanswm	1,908		378	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr	419			

Cymorth wedi'i gynnig:

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae: 44 o gofrestreion nad ymatebodd; 26 a ddewisodd 1 opsiwn; 46 a ddewisodd 2 opsiwn; 35 a ddewisodd 3 opsiwn; 50 a ddewisodd 4 opsiwn; 48 a ddewisodd 5 opsiwn; 47 a ddewisodd 6 opsiwn; 32 a ddewisodd 7 opsiwn; 80 a ddewisodd 8 opsiwn a 11 a ddewisodd 9 opsiwn.

Wedi defnyddio'r cymorth:

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae: 258 o gofrestreion nad ymatebodd; 67 o gofrestreion a ddewisodd un opsiwn wrth ymateb; 33 a ddewisodd 2 opsiwn; 23 a ddewisodd 3 opsiwn; 21 a ddewisodd 4 opsiwn; 12 a ddewisodd 5 opsiwn; 3 a ddewisodd 6 opsiwn a 2 a ddewisodd 7 opsiwn. Mae 38.4% o'r ymatebwyr wedi gwneud defnydd o un neu fwy o'r cymorth lles sydd ar gael.

Dysgu proffesiynol

Tabl 50 Cwestiwn 11: Os ydych chi wedi bod yn gyflogedig am 12 mis neu fwy, sawl awr o ddysgu proffesiynol ydych chi'n amcangyfrif eich bod wedi'i gyflawni yn ystod y 12 mis diwethaf? (dewiswch un)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
30 awr neu fwy (neu gyfanswm cymesur os yn rhan amser)	220	52.5
Llai na 30 awr (neu gyfanswm cymesur os yn rhan amser)	141	33.7
Dim	10	2.4
Wedi'u cyflogi am lai na 12 mis neu ddim wedi'u cyflogi ar hyn o bryd	48	11.5
Cyfanswm	419	100

Tabl 51 Cwestiwn 13: Ticiwch unrhyw un o'r canlynol yr ydych chi wedi cymryd rhan ynddo a nodwch effaith pob un o'r rhain o ran eich galluogi i ddatblygu'ch ymarfer a chefnogi'ch dysgwyr.

	Mynychu cwrs hyfforddi achrededig		Mynychu sesiynau hyfforddi DPP mewnol gan gynnwys e-ddysgu	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	202	48.2	290	69.2
Uchel	106	25.3	86	20.5
Cymedrol	60	14.3	141	33.7
Isel	21	5.0	51	12.2
Dim effaith	15	3.6	12	2.9
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	419		419	

	Mynychu hyfforddiant/gweithdai gan siaradwyr allanol		Hyfforddi neu fentora	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	225	53.7	150	35.8
Uchel	65	15.5	53	12.6
Cymedrol	99	23.6	52	12.4
Isel	48	11.5	27	6.4
Dim effaith	13	3.1	18	4.3
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	419		419	

Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith

	Cydwethio â chydweithwyr		Arweiniad/cefnogaeth gan reolwr llinell	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	275	65.6	265	63.2
Uchel	168	40.1	133	31.7
Cymedrol	92	22.0	95	22.7
Isel	10	2.4	25	6.0
Dim effaith	5	1.2	12	2.9
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	419		419	

	Lleoliad diwydiant/uwchsgilio		Trafodaethau anffurfiol â chydweithwyr/rheolwyr am addysgu a dysgu	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	128	30.5	262	62.5
Uchel	46	11.0	129	30.8
Cymedrol	36	8.6	103	24.6
Isel	21	5.0	23	5.5
Dim effaith	25	6.0	7	1.7
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	419		419	

	Arsylwi gan gyfoedion		Gwneud eich darllen eich hun	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	202	48.2	228	54.4
Uchel	86	20.5	110	26.3
Cymedrol	76	18.1	92	22.0
Isel	27	6.4	18	4.3
Dim effaith	13	3.1	8	1.9
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	419		419	

	Gweithio ar eich maes diddordeb eich hun drwy ymchwil gweithredu neu brosesau Dysgu a Datblygu Proffesiynol (PLDP))	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	157	37.5
Uchel	76	18.1
Cymedrol	53	12.6
Isel	16	3.8
Dim effaith	12	2.9
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	419	

Tabl 52 Cwestiwn 14: Beth yn eich barn chi yw'r prif amhariadau neu rwystrau sy'n eich atal rhag cyrchu dysgu proffesiynol? (dewiswch bopeth sy'n berthnasol)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Gwrthdaro â'ch gwaith, dim digon o amser	258	61.6
Cartref, teulu, ymrwymadau personol	131	31.3
Cost	100	23.9
Dim rhwystrau, rwyf wedi cyrchu'r dysgu proffesiynol yr oedd ei angen yn ystod y 12 mis diwethaf	122	29.1
Nid yw'r dysgu proffesiynol sydd ar gael o ansawdd digonol neu nid yw'n berthnasol	65	15.5
Diffyg cefnogaeth gan eich sefydliad a / neu rheolwr	34	8.1
Nid oes gennych y rhagofynion angenrheidiol (e.e. cymwysterau, profiad, statws)	6	1.4
Arall (nodwch)	10	2.4
Dim ymateb	4	1.0
Cyfanswm	730	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr	419	

Wedi'u cynnwys yn nhabl 52 mae: 201 o gofrestreion a ddewisodd 1 opsiwn wrth ymateb; 134 a ddewisodd 2 opsiwn; 68 a ddewisodd 3 opsiwn; 8 registrants a ddewisodd 4 opsiwn; 3 a ddewisodd 5 opsiwn a 1 a ddewisodd 6 opsiwn.

6.0 Canlyniadau – Staff Cymorth Busnes

6.1 Canfyddiadau allweddol: Staff Cymorth Busnes (BSS)

Rôl a gyrfa

- Roedd 67.6% o ymatebwyr BSS wedi'u cyflogi ar contractau *parhaol amser llawn ar gyflog*.
- Nododd 37.8% o ymatebwyr eu bod yn gweithio mewn *gweinyddu*, dewisodd 12.1% *cymorth i fyfyrwyr/gofal bugeiliol* a dewisodd 8.2% *rheolwr/cymorth system rheoli gwybodaeth*
- O ran datblygiad gyrfa, *parhau yn eu rôl bresennol* derbyniodd yr ymateb mwyaf gyda 62.0%, tra bod 24.2% o ymatebwyr wedi dweud eu bod yn rhagweld *ceisio dyrchafiad gyda'ch sefydliad* a 12.9% wedi dewis *gadael eu sefydliad presennol*.

Patrymau gweithio a baich gwaith

- Mae 76.4% o ymatebwyr BSS dan contract i weithio dros 30 awr yr wythnos.
- Roedd y mwyafrif o ymatebwyr BSS yn gallu rheoli eu baich gwaith yn effeithiol o fewn yr oriau gwaith y cytunwyd arnynt. Roedd 72.3% naill ai'n *cytuno* neu'n *cytuno'n gryf*.
- Roedd 42.2% o ymatebwyr BSS yn *cytuno* neu'n *cytuno'n gryf* eu bod wedi ymwneud yn uniongyrchol â'r *camau y mae eu coleg yn eu cymryd i helpu i fynd i'r afael â materion baich gwaith*.
- Dywedodd ychydig llai na hanner o ymatebwyr y BSS fod eu coleg yn *ystyried goblygiadau baich gwaith unrhyw brosesau newydd neu newidiadau eraill y mae'n eu cyflwyno*. Roedd 49.0% yn *cytuno* neu'n *cytuno'n gryf*.
- Roedd 44.2% o ymatebwyr y BSS yn *anghytuno* neu'n *anghytuno'n gryf* eu bod wedi gweld effaith gadarnhaol ar eu baich gwaith dros y 12 mis diwethaf mewn perthynas â *gweithredoedd eu coleg o fynd i'r afael â baich gwaith staff*.
- Mae gan 45.6% o ymatebwyr y BSS *gytundeb i weithio gartref am ran o'r amser neu drwy'r amser* gyda'u coleg.
 - Mae mwyafrif o ymatebwyr y BSS sydd â chytundeb i weithio gartref wedi dweud ei fod wedi cael effaith *gadarnhaol iawn* neu *eithaf cadarnhaol* ar eu baich gwaith 73.0%.
 - Mae 84.0% o ymatebwyr y BSS sydd â chytundeb i weithio gartref wedi dweud ei fod wedi cael effaith *gadarnhaol iawn* neu *eithaf cadarnhaol* ar eu *lles cyffredinol*. Ymatebodd 60.9% o'r rheini gan ddweud ei fod wedi cael *effaith gadarnhaol iawn*.

Lles

- Yr meysydd lle oedd y rhan fwyaf o ymatebwyr BSS yn *weddol bryderus* neu'n *bryderus iawn* oedd:
 - *costau byw* 80.7%, gyda 38.3% yn nodi eu bod yn *bryderus iawn*.
 - *baich gwaith* 53.3%

Fodd bynnag, dywedodd y rhan fwyaf o ymatebwyr BSS eu bod nhw *ddim yn bryderus o gwbl* neu *ddim yn bryderus iawn* yn y meysydd canlynol:

- *diogelwch eu swydd* 62.0%
- *COVID-19 yn gyffredinol* 53.1%

- Roedd yr ymatebwyr yn cydnabod ystod o gefnogaeth lles a gynigiwyd gan eu sefydliad, a'r rhai a nodwyd amlaf oedd y cyfle ar gyfer *cymorth cwnsela* 87.5%, *cysiau hyfforddi ar reoli eich lles* 68.2% a *diwrnodau neu weithgareddau lles* 61.9%. Mae 12.1% o ymatebwyr wedi gwneud defnydd o'r *cymorth cwnsela* tra bod 14.1% yr ymatebwyr wedi *mynychu cysiau hyfforddi ar reoli lles* a 17.2% wedi gwneud defnydd o *diwrnodau neu weithgareddau lles*.

Hyfforddiant a datblygu

- Roedd 77.7% o ymatebwyr wedi ymgymryd â rhywfaint o ddysgu proffesiynol yn ystod y 12 mis diwethaf. Roedd 29.5% wedi cwblhau *30 awr (cyfwerth ag amser llawn) neu fwy o ddysgu proffesiynol yn y 12 mis diwethaf* tra bod 48.2% wedi cwblhau *llai na 30 awr o ddysgu proffesiynol yn y 12 mis diwethaf*. Dim ond 13.1% oedd heb gwblhau dim.
- Roedd 65.6% o ymatebwyr BSS wedi cymryd rhan mewn hyfforddiant sydd ei angen gan eu coleg (er enghraifft, *diogelu, cymorth cyntaf, diogelwch gwybodaeth, codi a chario*) gyda 48.1% yn nodi ei fod wedi cael effaith *uchel* neu *gymedrol* o ran eu galluogi i ddatblygu eu harfer a chefnogi eu dysgwyr.
- Cymerodd 57.3% o ymatebwyr ran mewn *hyfforddiant y maent wedi gallu ei ddewis ar gyfer eu datblygiad eu hunain i'w helpu i wneud eu gwaith yn well neu ar gyfer datblygiad eu gyrfa*. Ymatebodd 24.9% gan ddweud ei fod wedi cael effaith fawr o ran eu galluogi i ddatblygu eu harfer a chefnogi eu dysgwyr.
- Cymerodd 60.0% o ymatebwyr BSS ran *mewn hyfforddiant anffurfiol fel darllen, cefnogaeth gan eu cydweithwyr neu reolwr llinell* gyda 23.8% yn dweud iddo gael effaith *uchel* o ran eu galluogi i ddatblygu eu harfer a chefnogi eu dysgwyr.
- Y prif rwystrau i gael mynediad at ddysgu proffesiynol oedd *gwrthdaro gyda gwaith/dim digon o amser* ar 52.5% ac yna *cartref, teulu, ymrwymadau personol* 27.3%. Fodd bynnag, dywedodd 21.8% o ymatebwyr BSS hefyd nad oedd yr hyfforddiant a datblygu a *gynigir o ansawdd digonol neu nad yw'n berthnasol*. Teimlai 31.1% *nad oedd unrhyw rwystrau i ymgymryd â dysgu proffesiynol dros y 12 mis diwethaf*.

6.2 Cofnodi ymatebion – arolwg Staff Cymorth Busnes

Mae'r ffigurau 'Dim ymateb' ym mhob tabl yn ymwneud â'r unigolion hynny sydd wedi ateb rhai ond nid pob un o'r cwestiynau yn yr arolwg. Ble mae ffigur 'Dim ymateb' yn ymddangos, mae'n golygu bod yr unigolion yna heb ateb y cwestiwn penodol yna.

Rôl a gyrfa

Tabl 53 Cwestiwn 1: Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio eich contract cyflogaeth fel darlithydd AB orau? (dewiswch un)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cyflgoedig amser llawn – parhaol	629	67.6
Cyflodedig ffracsiynol/ar fand - parhaol	102	11.0
Cyflodedig amser llawn – tymor penodol	59	6.3
Rhan-amser, talu fesul awr – parhaol	52	5.6
Cyflodedig amser llawn – yn ystod y tymor yn unig	39	4.2
Rhan-amser, talu fesul awr – yn ystod y tymor yn unig	16	1.7
Cyflodedig ffracsiynol/ar fand – tymor penodol	11	1.2
Gweithiwr asiantaeth	1	0.1
Arall (nodwch)	21	2.3
Dim ymateb	1	0.1
Cyfanswm	931	100

Tabl 54 Cwestiwn 2: Pa un o'r rhain sy'n disgrifio'r math o waith rydych chi'n ei wneud orau?

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Gweinyddu	352	37.8
Gofalu/Cynnal a Chadw	18	1.9
Arlwyo	14	1.5
Glanhau	25	2.7
Gweithiwr mewn Crèche/Meithrinfa	7	0.8
Rheolwr/Cymorth Cyfleusterau	27	2.9
Gofalwr tir/Garddwr	3	0.3
Rheolwr/Cymorth TGCh	51	5.5
Rheolwr/Cymorth System Rheoli Gwybodaeth	76	8.2
Derbynfa	15	1.6
Diogelwch	0	0.0
Cymorth i fyfyrwyr/gofal bugeiliol	113	12.1
Arall (nodwch)	229	24.6
Dim ymateb	1	0.1
Cyfanswm	931	100

Tabl 55 Cwestiwn 3: Sut ydych chi'n gweld eich gyrfa yn newid yn ystod y tair blynedd nesaf? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Parhau yn eich rôl bresennol	577	62.0
Cynyddu eich oriau gwaith	40	4.3
Lleihau eich oriau gwaith	56	6.0
Symud i rôl wahanol gyda'ch sefydliad	112	12.0
Ceisio dyrchafiad gyda'ch sefydliad	225	24.2
Gadael eich sefydliad presennol	120	12.9
Ymddeol	61	6.6
Arall (nodwch)	29	3.1
Dim ymateb	4	0.4
Cyfanswm	1,224	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr		931

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae'r canlynol wedi eu cynnwys yn nhabl 55: 719 a ddewisodd 1 opsiwn; 138 a ddewisodd 2 opsiwn; 56 a ddewisodd 3 opsiwn; 13 a ddewisodd 4 opsiwn; 1 a ddewisodd 5 opsiwn.

Patrymau gweithio a baich gwaith**Tabl 56 Cwestiwn 3:** Cadarnhewch nifer yr oriau (yn rhifiadol) rydych chi dan contract i'w gweithio bob wythnos.

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Dros 30	711	76.4
26-30	61	6.6
21-25	63	6.8
16-20	39	4.2
11-15	13	1.4
6-10	3	0.3
5 a llai	6	0.6
Ni ddarparwyd oriau	35	3.8
N/A (e.e gormod o oriau)	0	0.0
Cyfanswm	931	100

Tabl 57 Cwestiwn 4: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y gallwch reoli eich baich gwaith presennol yn effeithiol o fewn eich oriau gwaith contract? (dewiswch un)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cytuno'n gryf	193	20.7
Cytuno	480	51.6
Anghytuno	180	19.3
Anghytuno'n gryf	64	6.9
Dim ymateb	14	1.5
Cyfanswm	931	100

Tabl 58 Cwestiwn 5: Graddiwch y datganiadau canlynol am ddull eich sefydliad o fynd i'r afael â llwyth gwaith staff:

Rydw i yn ymwneud, neu wedi bod yn ymwneud yn uniongyrchol â gweithredoedd y mae fy nghyflogwr yn eu cymryd i helpu i fynd i'r afael â materion baich gwaith		Mae fy nghyflogwr yn ystyried goblygiadau baich gwaith unrhyw brosesau newydd neu newidiadau eraill y mae'n eu cyflwyno		
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cytuno’n gryf	82	8.8	87	9.3
Cytuno	311	33.4	370	39.7
Anghytuno	278	29.9	201	21.6
Anghytuno’n gryf	118	12.7	120	12.9
Ddim yn siŵr neu dim ymateb	142	15.3	153	16.4
Cyfanswm	931	100	931	100

Rydw i wedi gweld effaith gadarnhaol ar fy maich gwaith dros y 12 mis diwethaf

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cytuno'n gryf	70	7.5
Cytuno	271	29.1
Anghytuno	269	28.9
Anghytuno'n gryf	142	15.3
Ddim yn siŵr neu dim ymateb	179	19.2
Cyfanswm	931	100

Tabl 59 Cwestiwn 6: Oes gennych chi gytundeb gyda'ch sefydliad i weithio adref am ran o'r amser neu drwy'r amser?

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Oes	425	45.6
Nac oes	504	54.1
Nid wyf yn gyflogedig ar hyn o bryd	1	0.1
Dim ymateb	1	0.1
Cyfanswm	931	100

Tabl 60 Cwestiwn 7: Os taw 'Oes' oedd yr ymateb i'r cwestiwn blaenorol, beth oedd effaith gweithio o gartref ar:

	Eich baich gwaith?		Your overall wellbeing?	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cadarnhaol iawn	198	46.6	259	60.9
Eithaf cadarnhaol	112	26.4	98	23.1
Nid yw wedi cael unrhyw effaith	104	24.5	52	12.2
Eithaf negyddol	10	2.4	14	3.3
Negyddol iawn	1	0.2	2	0.5
Cyfanswm	425	100	425	100

Lles

Tabl 61 Cwestiwn 8: Dros y 12 mis diwethaf, graddiwch eich lefelau pryder neu straen mewn perthynas ag unrhyw un o'r meysydd hyn:

	Costau byw		Covid-19 (gan gynnwys pryderon am eich iechyd eich hun, iechyd y rheiny sy'n agos atoch chi, a/neu effaith ar eich arferion gwaith)	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Ddim yn bryderus o gwbl	35	3.8	145	15.6
Ddim yn bryderus iawn	130	14.0	349	37.5
Yn weddol bryderus	395	42.4	279	30.0
Yn bryderus iawn	357	38.3	147	15.8
Ddim yn gwybod neu dim ymateb	14	1.5	11	1.2
Cyfanswm	931	100	931	100

	Diogelwch eich swydd		Eich baich gwaith	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Ddim yn bryderus o gwbl	198	21.3	102	11.0
Ddim yn bryderus iawn	379	40.7	310	33.3
Yn weddol bryderus	226	24.3	333	35.8
Yn bryderus iawn	113	12.1	163	17.5
Ddim yn gwybod neu dim ymateb	15	1.6	23	2.5
Cyfanswm	931	100	931	100

Tabl 62 Cwestiwn 9: A yw eich sefydliad yn cynnig unrhyw un o'r mathau canlynol o gymorth ar gyfer eich lles? (dewisiwch bob un sydd yn berthnasol)

	Mae fy nghyflogwr yn cynnig y gefnogaeth hon		Rwyf wedi gwneud defnydd o'r gefnogaeth hon	
	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymorth lles	815	87.5	113	12.1
Man staff pwrpasol	463	49.7	76	8.2
Rhaglen gymorth i weithwyr	517	55.5	40	4.3
Hyblygrwydd i reoli cyfrifoldebau gofalu	525	56.4	119	12.8
Cynrychiolydd lles staff drwy strwythurau undebau llafur	476	51.1	24	2.6
Cyrsiau hyfforddi ar reoli eich lles	635	68.2	131	14.1
Seibiannau lles yn ystod y diwrnod gwaith	351	37.7	82	8.8
Diwrnodau neu weithgareddau lles	576	61.9	160	17.2
Cymorth arall (nodwch)	31	3.3	9	1.0
Cyfanswm	4,389		754	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr	931			

Cymorth wedi'i gynnig:

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae: 37 nad ymatebodd; 61 a ddewisodd 1 opsiwn; 98 a ddewisodd 2 opsiwn; 115 a ddewisodd 3 opsiwn; 132 a ddewisodd 4 opsiwn; 114 a ddewisodd 5 opsiwn; 124 a ddewisodd 6 opsiwn; 73 a ddewisodd 7 opsiwn; 159 a ddewisodd 8 opsiwn a 18 a ddewisodd 9 opsiwn.

Wedi defnyddio'r cymorth:

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae: 579 nad ymatebodd; 152 a ddewisodd 1 opsiwn; 86 a ddewisodd 2 opsiwn; 60 a ddewisodd 3 opsiwn; 35 a ddewisodd 4 opsiwn; 11 a ddewisodd 5 opsiwn; 4 a ddewisodd 6 opsiwn; 2 a ddewisodd 7 opsiwn; 1 a ddewisodd 8 opsiwn a 1 a ddewisodd 9 opsiwn. Mae 37.8% o'r ymatebwyr wedi defnyddio un neu fwy o'r mathau o gymorth ar gyfer llesiant a oedd ar gael.

Hyfforddiant a datblygu

Tabl 63 Cwestiwn 10: Os ydych chi wedi bod yn gyflogedig am 12 mis neu fwy, sawl awr o ddysgu proffesiynol ydych chi'n amcangyfrif eich bod wedi'i gyflawni yn ystod y 12 mis diwethaf? (dewiswch un)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
30 awr neu fwy (neu gyfanswm cymesur os yn rhan amser)	275	29.5
Llai na 30 awr (neu gyfanswm cymesur os yn rhan amser)	449	48.2
Dim	122	13.1
Wedi'u cyflogi am lai na 12 mis neu ddim wedi'u cyflogi ar hyn o bryd	63	6.8
Dim ymateb	22	2.4
Cyfanswm	931	100

Tabl 64 Cwestiwn 11: Ticiwch unrhyw un o'r canlynol rydych chi wedi cymryd rhan ynddo a nodi effaith y rhain o ran eich galluogi i fod yn effeithiol yn eich rôl.

Hyfforddiant sy'n ofynnol gan eich sefydliad (er enghraifft, diogelu, cymorth cyntaf, diogelwch gwybodaeth, codi a chario)		Hyfforddiant rydych chi wedi gallu ei ddewis ar gyfer eich datblygiad eich hun, i'ch helpu i wneud eich gwaith yn well neu i ddatblygu'ch gyrfa	
Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	611	533	57.3
Uchel	206	232	24.9
Cymedrol	242	175	18.8
Isel	98	63	6.8
Dim effaith	65	63	6.8
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	931	931	

Hyfforddiant anffurfiol fel darllen, cefnogaeth gan eich cydweithwyr neu reolwr llinell	
Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Cymerais ran yn hyn	559
Uchel	222
Cymedrol	179
Isel	74
Dim effaith	84
Nifer sylfaenol yr ymatebwyr	931

Tabl 65 Cwestiwn 12: Beth yn eich barn chi yw'r prif amhariadau neu rwystrau sy'n eich atal rhag cyrchu dysgu proffesiynol? (dewiswch bopeth sy'n berthnasol)

	Nifer yr ymatebion	% yr ymatebwyr
Gwrthdaro â'ch gwaith, dim digon o amser	489	52.5
Dim rhwystrau, rwyf wedi cyrchu'r dysgu proffesiynol yr oedd ei angen yn ystod y 12 mis diwethaf	290	31.1
Cartref, teulu, ymrwymadau personol	254	27.3
Nid yw'r dysgu proffesiynol sydd ar gael o ansawdd digonol neu nid yw'n berthnasol	203	21.8
Cost	163	17.5
Diffyg cefnogaeth gan eich coleg a / neu rheolwr	90	9.7
Nid oes gennych y rhagofynion angenrheidiol (e.e. cymwysterau, profiad, statws)	33	3.5
Arall (nodwch)	31	3.3
Dim ymateb	26	2.8
Cyfanswm	1,579	
Sylfaen - cyfanswm nifer yr ymatebwyr	931	

Gan fod ymatebwyr wedi gallu dewis pob ateb a oedd yn berthnasol, mae'r canlynol wedi eu cynnwys yn nhabl 65: 491 a ddewisodd 1 opsiwn; 236 a ddewisodd 2 opsiwn; 133 a ddewisodd 3 opsiwn; 34 who a ddewisodd 4 opsiwn a 11 a ddewisodd 5 opsiwn.

7.0 Arolwg gweithlu 2023: Dadansoddiad o sylwadau testun agored

Gofynnwyd i'r ymatebwyr:

Cwestiwn	Cyfanswm nifer yr ymatebion testun agored yn ôl categori			
	Athrawon addysg bellach	Gweithwyr cymorth dysgu mewn addysg bellach	Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith	Staff cymorth busnes addysg bellach
A oes gennych awgrymiadau ymarferol ynglŷn â pha newidiadau fyddai'n helpu i wneud eich llwyth gwaith yn haws ei reoli?	839	127	209	301
A oes gennych unrhyw sylwadau ychwanegol i'w gwneud ynglŷn â materion llwyth gwaith neu les?	530	92	129	202

Roedd y prif themâu ar draws yr holl ymatebion yn ymwneud â'r canlynol:

- Oriau gwaith, cyflog ac amodau
- Gweinyddiaeth a systemau
- Diwylliant sefydliadol, arweinyddiaeth a rheolaeth
- Cefnogi iechyd a lles staff
- Materion yn ymwneud â chynorthwyo dysgwyr

Oriau gwaith, cyflog ac amodau

Cyfeiriodd llawer o **athrawon Addysg Bellach (AB)** at nifer yr oriau addysgu fel y pwysau mwyaf arnynt o ran llwyth gwaith. Yr oriau addysgu dan gontract ar gyfer darlithwyr AB amser llawn yw 24 awr yr wythnos ar hyn o bryd; lle y nododd ymatebwyr ffigurau penodol, teimlwyd y dylai'r oriau gael eu lleihau i oddeutu 21 awr yr wythnos. Roedd yr ymatebwyr yn teimlo bod hyn yn angenrheidiol er mwyn rhoi digon o amser iddynt ar gyfer y gwaith cynllunio, paratoi, marcio, gweinyddol a chymorth bugeiliol yr oeddent yn ei wneud yn rhan o'u rolau.

Mae fy llwyth gwaith yn codi a gostwng, yn enwedig o ran marcio. Fe all fod yn brysur iawn ar adegau penodol o'r flwyddyn ac mae popeth fel petai'n dod ar yr un pryd. [Athro AB]

Mae 20 munud fesul awr dan gontract ar gyfer cynllunio, paratoi a marcio yn chwerthinllyd o ystyried y gwaith y mae angen ei wneud i gydymffurfio â gofynion cyrff dyfarnu, Estyn a systemau ansawdd mewnol [Athro AB]

Dywedodd nifer o ymatebwyr eu bod yn gweithio mwy na'u horiau dan gontract fel mater o drefn, gan gynnwys gyda'r nos ac ar y penwythnos, er mwyn cwblhau eu holl dasgau.

Mae'r rôl yn golygu bod rhaid i mi weithio y tu allan i'm horiau dan gontract bob wythnos (i baratoi adnoddau a chadw marcio dan reolaeth er mwyn bodloni terfynau amser). O siarad â'm cydweithwyr, mae gweithio y tu allan i oriau dan gontract yn gyffredin ac yn ddisgwyliedig bron i reoli'r llwyth gwaith a sicrhau addysgu o ansawdd uchel. [Athro AB]

Fel aseswr, rwy'n gweithio llawer o oriau yn fy amser fy hun er mwyn gallu marcio a rhoi adborth i ddysgwyr. Mae adolygiadau'n cymryd llawer o amser; pe byddai swyddogion lleoliad gwaith yn cwblhau'r rhain, byddai o gymorth mawr o ran amser a llwyth gwaith. [Ymarferydd dysgu seiliedig ar waith]

O ran **ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith**, y mater allweddol oedd maint y llwythi gwaith (nifer y dysgwyr unigol y mae pob aseswr yn gyfrifol amdanynt).

Dim ond gyda llwyth achosion is y gellir cynnal yr ansawdd. Mae'n anodd rheoli faint o ddysgwyr a fu gennyf, llawer o ddysgwyr sy'n hanesyddol ac nad ydynt yn cael eu hariannu neu sydd ag anghenion arbennig. Mae hyn yn rhoi llawer o bwysau arnoch wrth geisio cadw llygad ar yr holl ddysgwyr. Ond, er bod gennyf lefel 2 a 3, mae gennyf lefel 4/5 hefyd sy'n gofyn am gynllunio manylach. [Ymarferydd dysgu seiliedig ar waith]

Roedd rhai ymatebwyr yn teimlo nad yw'r llwyth gwaith yn cael ei ddosbarthu'n deg nac yn dryloyw, gan fod rhai staff yn cael llawer mwy o waith nag eraill. Yn aml, roedd athrawon AB ac ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith o'r farn fod hyn yn adlewyrchu gwahanol ofynion gwahanol bynciau, cymwysterau, maint grwpiau, a rolau ychwanegol fel tiwtor personol.

Mae'r llwyth gwaith yn cael ei ddosbarthu'n annheg ar draws meysydd rhaglenni. Er enghraifft, mae rhai cymwysterau'n cael eu hasesu'n allanol gan un arholiad. Mae eraill yn cael eu hasesu gan y tiwtor ac mae ganddynt nifer o ddarnau o waith i'w marcio bob wythnos. [Athro AB]

Dylid edrych ar feysydd rhaglenni unigol i bennu'r llwyth gwaith sy'n gysylltiedig, oherwydd bod gwahanol feysydd yn wahanol iawn. Nid oes un ateb sy'n addas i bopeth ac mae angen llawer mwy o waith mewn rhai meysydd – felly dylai llwythi achosion adlewyrchu'r gwahaniaethau hyn a sicrhau tegwch i Diwtoriaid ac Aseswyr. [Ymarferydd dysgu seiliedig ar waith]

O ran **gweithwyr cymorth busnes a dysgu**, roedd pryderon ynglŷn â chydabyddiaeth broffesiynol, teimlo'n werthfawr, diogelwch swydd, a nifer yr oriau dan gontract.

Rwy'n teimlo bod y terfynau sy'n gysylltiedig â bod ar gontract yn ystod y tymor yn unig yn effeithio ar fy lles a'm llwyth gwaith o ran costau byw, teithio ac amser i gwblhau gwaith. I mi, mae hefyd yn teimlo fel fy mod yn aelod llai gwerthfawr o staff ac mae'n rhoi mwy o bwysau arnaf mewn nifer o ffyrdd. [Gweithiwr cymorth dysgu AB]

Rwy'n teimlo bod y rôl yn cael ei thanbrisieo ac nad yw telerau'r contract, e.e. cyflog is a gwyliau, yn agos at delerau darlithydd – er fy mod yn treulio amser yn yr ystafell ddosbarth, yn paratoi a chyflwyno sesiynau i ddysgwyr yn ogystal â chynllunio ac asesu aseiniadau i gefnogi eu gwaith portffolio ymhellach. [Gweithiwr cymorth dysgu AB]

I mi, mae'n ymwneud â gallu rheoli eich llwyth gwaith yn effeithiol heb straen cronni mwy o waith. Mae rhoi'r dewis i staff gael eu talu ar gyfnodau o'r flwyddyn pan fydd yr adran yn gweithredu ar gyfnod prysurach o'r flwyddyn, yn osgoi'r baich o leihau'r oriau pan ei bod yn anodd cymryd gwyliau blyneddol sut bynnag. [Gweithiwr cymorth busnes AB]

Mae fy materion llwyth gwaith a lles yn uniongyrchol gysylltiedig â'r diffyg diogelwch swydd yn fy rôl ar hyn o bryd, sydd wedi achosi i staff eraill yn yr adran adael ac, yn ei dro, cynyddu'r llwyth gwaith i bawb sy'n dal i fod yma; mae ansicrwydd swydd yn golygu y bu'n anodd recriwtio staff newydd i lenwi'r bylchau a adawyd gan staff sy'n gadael. [Gweithiwr cymorth busnes AB]

Roedd yr ymatebwyr yn teimlo y dylai amserlenni a mannau ffisegol gael eu cynllunio'n well i ddarparu ar gyfer cyfarfodydd, gweinyddiaeth a lles.

Dylid cynnwys slotiau amser mewn amserlenni fel y gallwn ddod at ein gilydd a chael cyfarfodydd pwysig am ein meysydd pwnc, oherwydd ar hyn o bryd mae'n rhaid i ni adael dosbarthiadau i fynd i gyfarfodydd. [Athro AB]

Hoffwn weld ardal lle y galla' i a'm cydweithwyr gyfarfod. Byddai hyn yn rhoi cyfle i ni gefnogi ein gilydd a rhannu arfer da. Rydyn ni'n aml yn gweithio'n ynysig ar hyn o bryd. {Gweithiwr cymorth dysgu AB}

Roedd awgrymiadau eraill a wnaed gan yr ymatebwyr yn cynnwys:

- Cefnogaeth i ddatblygu adnoddau addysgu a chynlluniau gwaith a rennir, er mwyn lleihau dyblygu a'r baich ar aelodau unigol o staff
- Gwellu'r strategaeth amserlennu er mwyn adlewyrchu'r gwahaniaethau rhwng gofynion cyrsiau'n well (er enghraifft, dyddiadau cyflwyno ar gyfer gwaith cwrs; amrywiadau mewn gofynion asesu a marcio; gwahaniaethau rhwng cyrsiau galwedigaethol a Safon Uwch)
- Adolygu llwythi achosion dysgwyr ar gyfer aseswyr seiliedig ar waith, a sicrhau y cydymffurfir â throthwyon uchafswm llwyth achosion
- Mwy o dryloywder ynglŷn â dyrannu llwyth gwaith
- Cofnodi cyfrifoldebau'n fwy eglur ar gyfer tasgau ar draws timau addysgu a chymorth
- Ystyried systemau marcio electronig
- Cydnabod amser teithio ar gyfer staff y mae angen iddynt deithio rhwng safleoedd yn ystod y diwrnod gwaith
- Trefnu sesiynau hyfforddi yn ystod oriau gwaith yn hytrach na gofyn i staff fynychu yn ystod cyfnodau gwyliau
- Ailddyrannu neu ailflaenoriaethu gwaith pan fydd swyddi gwag
- Caniatáu amser penodol ar gyfer gwaith gweinyddol, asesu, paratoi adnoddau, cynllunio a chymorth bugeiliol
- Sicrhau bod cynllunio blyneddol yn ystyried y llwyth gwaith ar hyd y flwyddyn gyfan, gan gynnwys cyfnodau o bwysau uchel a hyblygrwydd posibl ar draws timau
- Amserlenni mwy strwythuredig a sefydlog, a rhoi gwybod am newidiadau'n amserol

Gweinyddiaeth a systemau

Roedd yr ymatebwyr ym mhob categori'n teimlo eu bod yn treulio cyfnod anghymesur o amser ar dasgau gweinyddol. Yn aml, ni ystyriwyd bod y rhain yn ychwanegu gwerth ar gyfer dysgwyr.

Bob blwyddyn, mae mwy o systemau a gweithdrefnau'n cael eu creu y mae'n rhaid i ni eu dilyn a'u cwblhau, y mae rhai ohonynt yn ddim mwy na rhestr dicio i'r coleg. Mae hyn yn cael effaith sylweddol ar ein llwyth gwaith a'n lefelau straen. [Athro AB]

Mae'r disgwyliad i gwblhau'r holl waith gweinyddol, cyfathrebu â rhieni a dysgwyr, cwblhau marcio, rhoi adborth a thiwtorialau rheolaidd, ymgymryd â gofal bugeiliol a lles, yn ogystal â chynllunio gwersi, adnoddau a theithiau yn gwbl afresymol o fewn yr oriau rydym yn cael eu talu i wneud hyn. [Athro AB]

Y prif heriau o ran y llwyth gwaith yw'r ffaith nad oes unrhyw amser gweinyddol wedi'i gynnwys yn fy amserlen ddyddiol, yn enwedig gan fod cynifer o negeseuon e-bost y mae angen rhoi sylw iddynt heb amser i gael atynt tan ddiwedd y dydd. [Gweithiwr cymorth dysgu AB]

Lleihau tasgau gweinyddol diangen sy'n ymarfer ticio blwch i reolwyr ac Estyn ac nad ydynt yn gwella datblygiad dysgwyr. [Ymarferydd dysgu seiliedig ar waith]

Roedd systemau nad ydynt yn hawdd eu defnyddio nac wedi'u hintegreiddio yn achosi rhwystredigaeth i'r ymatebwyr hefyd, yn enwedig systemau ar gyfer atgyfeirio, cymorth a diogelu dysgwyr.

Gellid arbed amser trwy leihau'r prosesau gweinyddol sy'n ofynnol i atgyfeirio myfyrwyr ar gyfer cymorth. Mae'r holl wybodaeth yn bodoli ar nifer o systemau ac mae'r staff addysgu'n gyfrifol am gasglu gwybodaeth. Gallai hyn gael ei wneud yn rhwydd pe byddai'r systemau wedi'u cyfuno. [Athro AB]

Ni fu digon o gymorth ar gyfer trawsnewid digidol a fydd yn helpu i wneud gwelliannau effeithlonrwydd yn uniongyrchol. Dylai symud i'r cwmwl fod wedi helpu, ond does dim byd wedi'i gydgyssylltu. Mae popeth o gofrestrau, marcio, gwaith dilynol, argraffu a defnyddio papur, i safoni asesu yn ad-hoc, ar draws nifer o systemau datgysylltiedig. [Gweithiwr cymorth busnes AB]

Mae gormod o systemau TG i'w rheoli sy'n effeithio ar y llwyth gwaith a rheoli amser. [Gweithiwr cymorth dysgu AB]

Cyfeiriodd eraill at ddosbarthu cyfrifoldebau, a dywedodd staff addysgu eu bod yn ymgymryd â thasgau yr oeddent yn credu y dylent gael eu dirprwyo i staff cymorth. Awgrymodd rhai ymatebwyr y byddai staff gweinyddol penodol o fewn adrannau yn fwy effeithlon.

Mae'n ymddangos fel ein bod yn gwneud swyddi pawb arall yn ogystal â'n gwaith ein hunain ar hyn o bryd o ganlyniad i brinder staff sydd fel petai'n effeithio ar bob maes. Rwy'n treulio llai a llai o amser yn addysgu/marcio, a mwy o amser yn gwneud gwaith gweinyddol, cwblhau taenlenni a chofnodi data ar systemau. [Athro AB]

Ers y pandemig, bu llawer o 'ymgripio swyddi' ac rwy'n teimlo bod gan reolwyr lai o ddealltwriaeth o'r gwaith sy'n gysylltiedig â rolau fy nhîm. Mae cyfrifoldebau gweinyddol wedi cynyddu'n sylweddol – mae arnom angen tîm gweinyddol sy'n gefnogol ac yn hygyrch i leihau'r

*Ilwyth gwaith gweinyddol arna' i a'm cydweithwyr, fel y gallwn ganolbwyntio ar asesu.
[Ymarferydd dysgu seiliedig ar waith]*

Roedd awgrymiadau eraill a wnaed gan yr ymatebwyr yn cynnwys:

- Symud y cyfrifoldeb am reoli tynnu'n ôl a throsglwyddo i dimau Gwasanaethau Myfyrwyr
- Cynyddu cymorth gweinyddol i ymgymryd â baich tasgau gweinyddol yn ymwneud â phresenoldeb ac arholiadau
- Symleiddio gwaith papur a dileu dyblygu
- Ystyried awtomeiddio tasgau gweinyddol
- Lleihau traffig e-bost
- Cynyddu hyblygrwydd er mwyn caniatáu i staff weithio o gartref pan fyddant yn gwneud gwaith gweinyddol, cynllunio, paratoi a marcio
- Dyrannu mwy o amser ar gyfer tasgau gweinyddol
- Ystyried adolygu contractau blynyddol fel nad yw staff cymorth yn cael eu cyflogi yn ystod y tymor yn unig
- Lleihau nifer y nosweithiau agored
- Integreiddio systemau'n well, yn enwedig o ran atgyfeirio, cymorth a diogelu dysgwyr
- Darparu hyfforddiant cynhwysfawr ar systemau TG newydd, a darparu cyfleoedd ar gyfer cymorth grŵp a rhannu ffyrdd o weithio
- Gwellu'r trefniadau ar gyfer storio dogfennau i'w gwneud yn haws dod o hyd i ddogfennau allweddol
- Dileu dyblygu rhwng systemau a thaenlenni

Diwylliant sefydliadol, arweinyddiaeth a rheolaeth

Cydnabu nifer o'r ymatebwyr fod rheolwyr yn gwneud ymdrech i wneud newidiadau ac roedd rhywfaint o ganmoliaeth i reolwyr llinell uniongyrchol, ond roedd sawl ymatebwr ym mhob categori yn teimlo nad oedd uwch arweinwyr yn arbennig yn deall y pwysau ar staff rheng flaen. Roedd rhai'n teimlo y dylai uwch arweinwyr fod yn fwy gweladwy ac ymwneud yn fwy gweithredol â thrafodaethau rheolaidd â staff addysgu.

Mae rhywfaint o gynnydd ac ymdrech yn cael ei wneud, ond does gan y rhai sy'n gwneud y penderfyniadau ddim syniad, mewn gwirionedd, ynghylch beth yw'r sefyllfa i staff addysgu. Mae gwir angen i reolwyr annog staff i gymryd rhan yn weithredol, gofyn am syniadau. [Athro AB]

Mae rheolwyr yn ymddangos yn bell iawn i ffwrdd – mae'r gweithwyr rheng flaen yn teimlo wedi'u dieithrio a'u tanbrisio. Nid ydym yn gweld neb o'r uwch lefel reoli oni bai bod newyddion gwael ar y gweill. Mae pobl yn pryderu am gyflog, costau byw a diswyddiadau posibl yn yr arfaeth. [Gweithiwr cymorth dysgu AB]

Rwy'n teimlo ein bod yn cael ein cefnogi'n dda iawn gan ein rheolwr llinell i reoli ein llwyth gwaith, a chynigir cymorth a chynghor ar strwythuro diwrnodau gwaith ar draws gwahanol

feysydd o'r swydd. Rydw i bob amser yn cael fy nghefnogi'n dda o ran fy lles ac yn cael cymorth o ran materion personol a theuluol pan fyddant yn codi. [Ymarferydd dysgu seiliedig ar waith]

Gwnaeth rhai o'r ymatebwyr yn y categorïau athro AB, gweithiwr cymorth dysgu a chymorth busnes sylwadau ar sut oedd newidiadau'n cael eu rheoli a'u cyfleu yn eu sefydliadau, gan alw am fwy o ymgysylltu â staff rheng flaen wrth gynllunio newidiadau i'r cwricwlwm, yr amserlen neu brosesau.

Mae'n siomedig pan fydd tasgau'n cael eu llwytho ar gydweithwyr a staff hanner ffordd drwy'r flwyddyn academaidd heb unrhyw ymgynghori o flaen llaw. Gallwn reoli ein llwythi gwaith cyhyd â'n bod yn ymwybodol o'r disgwyliadau o flaen llaw. [Athro AB]

Byddwn yn awgrymu bod rheolwyr yn ymgynghori â staff i gael gwybod a yw llwyth gwaith ychwanegol yn gyflawnadwy cyn cyfarwyddo'r aelod o staff i wneud y gwaith. [Gweithiwr cymorth dysgu AB]

Mae pob adran wedi'i hynysu yn y Coleg; nid yw'n teimlo fel un sefydliad sy'n gweithio er budd y myfyrwyr/y gymuned. Mae diffyg mawr o ran strategaeth a chynllunio er mwyn cyflawni'r nodau tymor byr a thymor hir. [Gweithiwr cymorth busnes AB]

Roedd rhai athrawon a gweithwyr cymorth dysgu AB yn teimlo bod rheolwyr yn "esgus cefnogi" materion lles a llwyth gwaith, yn hytrach na cheisio deall a mynd i'r afael â phryderon go iawn staff.

Ni chymerwyd unrhyw gamau go iawn i fynd i'r afael â'r materion hyn yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Bu llawer o gyfarfodydd a grwpiau gorchwyl a gorffen, ond mae'r rhain yn bodoli er eu mwyn eu hunain – gweithgareddau ticio blwch nad ydynt yn cael unrhyw effaith ar staff sydd wedi'u gorrwytho. [Athro AB]

Rwy'n credu bod rheolwyr yn meddwl eu bod yn gwneud pethau er ein lles trwy gychwyn mentrau neu arolygon. Ond, yn ymarferol, mae'r camau maen nhw'n eu cymryd, fel peidio â phenodi staff yn lle staff sydd wedi gadael, cynyddu'r llwyth gwaith, peidio ag edrych ar lefelau cyfrifoldeb, yn rhoi'r argraff nad ydynt yn poeni mewn gwirionedd a bod y cyfan i dynnu sylw yn unig. [Gweithiwr cymorth dysgu AB]

Roedd yr awgrymiadau a wnaed gan yr ymatebwyr yn cynnwys:

- Deialog agored a rheolaidd gyda staff i amlygu a mynd i'r afael â materion wrth iddynt godi
- Recriwtio rheolwyr profiadol â phrofiad uniongyrchol o addysgu rheng flaen; uwch reolwyr i gysgodi staff rheng flaen i ddeall yr heriau sy'n eu hwynebu
- Hyfforddiant i reolwyr ar gynllunio, amserlennu a threfnu
- Rhoi gwybod am newidiadau mewn ffordd well ac yn gynharach, yn enwedig o ran gofynion cyrsiau a phynciau
- Ymgynghori â staff cyn gweithredu neu newid prosesau gweinyddol; treialu a phrofi systemau newydd cyn eu cyflwyno
- Cyfathrebu gwell rhwng adrannau i ddeall y darlun cyffredinol o ofynion ar staff
- Mwy o barodrwydd gan reolwyr canol i uwchgyfeirio pryderon staff at uwch arweinwyr
- Gweithio gyda staff i benderfynu ar flaenoriaethau buddsoddi

- Pan fydd angen ychwanegu rhywbeth at y llwyth gwaith, dylid dileu rhywbeth o faint cyfatebol (neu fwy) yn hytrach nag ychwanegu mwy o ofynion yn barhaus
- Cynyddu cydnabyddiaeth a chanmoliaeth i ymdrechion staff
- Sefydlu diwylliant agored lle mae staff yn gallu mynegi eu pryderon yn ddiogel a bod yn hyderus y gwrandewir arnynt

Cefnogi iechyd a lles staff

Cyfeiriodd nifer o'r ymatebwyr at gymorth eu sefydliad ar gyfer lles staff. Roedd staff cymorth busnes ac ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith yn fwy tebygol o wneud sylwadau ffafriol ar y cymorth hwn.

Mae lles yn wych yn y coleg. Maen nhw'n cynnig ystod eang o weithgareddau ac mae ganddynt ddiwrnodau penodol pryd mae'r gweithgareddau hyn yn digwydd. Fy mhroblem i yw cael yr amser i fynychu unrhyw un ohonynt, o ystyried fy mod yn gweithio mewn adran brysur iawn ac yn teimlo y byddwn yn creu mwy o waith i fy hun petawn i'n mynychu unrhyw weithgareddau. [Gweithiwr cymorth busnes AB]

Ar hyn o bryd, mae'n ymddangos bod pethau wedi setlo ac rwy'n gallu rheoli fy rôl yn well o lawer gan fod y niferoedd yn isel ar hyn o bryd. Yn ystod Covid, trefnodd fy rheolwr llinell gwnsela i mi. Rwy'n teimlo fy mod yn cael fy nghefnogi'n dda yma. [Ymarferydd dysgu seiliedig ar waith]

Fodd bynnag, roedd athrawon a gweithwyr cymorth dysgu AB a wnaeth sylwadau ar gymorth lles o'r farn ei fod yn rhy anodd cael gafael arno, naill ai oherwydd prosesau cymhleth neu oherwydd diffyg amser i gymryd rhan yn y gweithgareddau a ddarparwyd gan eu cyflogwyr.

Mae'n anodd iawn cael cymorth yn y coleg ar gyfer iechyd meddwl a lles. Nid yw'r llwybrau neu'r cysylltiadau iawn yn glir ac mae'n creu llawer o bryder i geisio cysylltu â chydweithwyr nad ydych yn eu hadnabod mewn gwahanol adrannau i geisio deall pa gymorth a allai gael ei gynnig. [Athro AB]

Does dim pwynt cynnal digwyddiadau lles pan fydd yr amser a gymerir i fynychu'r digwyddiadau hyn yn cael effaith negyddol fawr oherwydd fy mod i eisoes yn cael trafferth cyflawni popeth. [Athro AB]

Mae lechyd Galwedigaethol yn gwneud argymhellion na all y rheolwr llinell gadw atynt oherwydd nad ydynt yn ymarferol i'r anghenion busnes. Rwy'n teimlo bod fy ngweithle'n ticio'r holl flychau cywir ac yn dangos bod y polisiâu a'r gweithdrefnau yno. Mae'r polisiâu a'r gweithdrefnau'n wych nes bod angen i chi gyfeirio at unrhyw rai ohonynt. [Gweithiwr cymorth dysgu AB]

Roedd sawl ymatebwr yn teimlo nad oedd gweithgareddau lles yn werthfawr oni bai yr ymdrinnir â materion sylfaenol yn ymwneud â'r llwyth gwaith, ac awgrymodd ambell un fod ymdrechion eu cyflogwyr yn y meysydd hyn yn docynistaidd.

Nid wyf yn credu bod gwasanaethau cymorth allanol trwy gwmnïau trydydd parti dros y ffôn yn cyfrif fel cefnogi fy lles. Er bod y rhaglen hon yn cael ei chynnig, rwy'n annhebygol o'i defnyddio, hyd yn oed pan fyddaf dan straen, yn pryderu ac yn ystyried gadael fy rôl, o ganlyniad i deimlo fy mod yn cael fy ngorlwytho â gwaith. [Athro AB]

Cyflwynodd y coleg basbort gofalmwr, ond pan fydd angen i rywun gael amser i ffwrdd ar gyfer apwyntiadau ysbyty rhieni oedrannus, dywedir wrtho y bydd rhaid iddo ddefnyddio ei wyliau blynyddol. [Gweithiwr cymorth busnes AB]

Roedd yr ymatebwyr ym mhob categori staff yn teimlo y byddai mwy o hyblygrwydd i weithio o gartref yn ystod gweithgareddau digyswllt, a/neu fannau penodol ar gyfer staff, yn cael effaith sylweddol ar eu lles yn y gwaith.

Mae'r ystafell staff rydym yn ei defnyddio ar gyfer nifer o wahanol adrannau, felly mae'n brysur drwy'r amser, ac mae hefyd yn ystafell egwyl a chinio ar gyfer staff. Does dim dewis arall i'r staff ei ddefnyddio ar gyfer gwaith neu amserau egwyl. Gall hyn effeithio ar ganolbwyntio. Yna, mae'n golygu fy mod i'n gweithio gartref gyda'r nos yn rheolaidd oherwydd dyna ble rwy'n cael llonydd a thawelwch. [Athro AB]

Byddai'n dda cael ardal/ystafell benodol i'r staff y gellir mynd iddi ar gyfer amserau cinio/egwyl. Ar hyn o bryd, nid oes modd cael unrhyw amser i ffwrdd oddi wrth ddysgwyr sy'n dod i mewn i gael cymorth. Yn aml, rwy'n rhuthro i fwya cinio, a byth yn cael egwyl ginio go iawn mewn gwirionedd. [Gweithiwr cymorth dysgu AB]

Roedd awgrymiadau a wnaed gan yr ymatebwyr yn cynnwys:

- Ymgorffori amser penodol yn y diwrnod gwaith neu'r wythnos waith ar gyfer lles; sicrhau bod gweithgareddau ar gael ar adegau pryd y gall staff gael atynt
- Cynyddu ymwybyddiaeth o'r ystod lawn o gymorth sydd ar gael i staff ym mhob rôl a'i hyrwyddo'n well
- Arweinwyr i roi pwyslais cryfach ar bwysigrwydd lles staff, yn ogystal â dysgwyr
- Rhoi cyfleoedd rheolaidd ac anffurfiol i drafod pryderon yn ymwneud â lles a llwyth gwaith
- Cydnabod gwraidd problemau lles yn ymwneud â llwyth gwaith a chwalfa gorfforol neu feddyliol o ganlyniad i orweithio a straen
- Darparu lle penodol i staff
- Ymgynghori â staff er mwyn cael dealltwriaeth well o sut gall cymorth lles fodloni anghenion penodol, e.e. y rhai hynny â chyfrifoldebau gofalu, y menopos

Materion yn ymwneud â chynorthwyo dysgwyr

Dyweddodd rhai ymatebwyr eu bod wedi gweld cynnydd parhaus mewn anghenion cymorth dysgwyr, gan gynnwys ar gyfer anghenion dysgu ychwanegol, iechyd meddwl, lles ac ymddygiad. Roedd hyn yn cynyddu'r llwyth gwaith i staff addysgu, yn enwedig tiwtoriaid personol, a hefyd yn effeithio ar les staff eu hunain oherwydd eu bod yn pryderu am eu dysgwyr.

...Rwy'n aml ar ddi-hun yn y nos yn pryderu am yr holl wahanol faterion y mae'n rhaid i mi ddelio â nhw mewn perthynas â'r dysgwyr rwy'n gyfrifol amdanynt. Mae gen i nifer fawr o fyfyrwyr ag anghenion dysgu cymhleth mewn un dosbarth ac nid yw un Tiwtor Personol yn gallu ymdopi â'r dosbarthiadau mawr. [Athro AB]

Mae oriau cymorth myfyrwyr wedi cael eu cwtogi dros y blynyddoedd, ond mae anghenion y myfyrwyr wedi cynyddu. Nid yw'r oriau a ddyrennir i fyfyrwyr yn ddigon mwyach i'n galluogi i

helpu myfyrwyr i gyrraedd eu potensial llawn heb i ni weithio trwy oriau cinio ac egwyliau i'w helpu. [Gweithiwr cymorth dysgu AB]

Yn aml, mae ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith yn gweithio gyda'r bobl ifanc fwyaf anodd eu cyrraedd ac maen nhw'n cael cyflog isel iawn amdano. [Ymarferydd dysgu seiliedig ar waith]

Nodwyd bod rheoli presenoldeb dysgwyr yn bryder penodol i athrawon AB, a awgrymodd y dylai staff cymorth fod yn gyfrifol am fynd ar ôl diffyg presenoldeb.

Mae addysgu wedi dod yn rôl fwy gweinyddol. Nid yw hyn yn gadael llawer o amser i ganolbwyntio ar y dysgu sy'n digwydd. Treulir amser yn delio â materion presenoldeb, a materion ymddygiad, ac adrodd am faterion ddwywaith ac weithiau teirgwaith drosodd i reolwyr. Defnyddir system lle mae popeth yn cael ei gofnodi y gall rheolwyr gael ati, ond mae'n rhaid llenwi taenlenni hefyd er cyfleustra rheolwyr. Mae hyn yn effeithio ar ein hamser. [Athro AB]

Roedd yr ymatebwyr o'r farn bod problemau ymddygiad a disgyblu wedi cynyddu ers y pandemig Covid-19. Roedd rhai'n teimlo nad oedd eu sefydliadau'n eu cefnogi'n ddigon cadarn i "dynnu'r llinell" o ran disgyblaeth dysgwyr.

Mae'n ymddangos bod gan ddysgwyr fwy o anghenion lles, ers Covid. Maen nhw'n hawlio mwy o'n hamser, ac yn disgwyl i ni fod yn gweithio ac ar gael 24/7. [Athro AB]

Mae'n dod yn anoddach addysgu gan fod ymddygiad mwyafrif y myfyrwyr yn dirywio ac mae eu hagwedd at waith yn wael. Mae mwy o amser yn cael ei wastraffu yn rheoli ymddygiad gwael a llai yn cael ei dreulio yn addysgu. [Gweithiwr cymorth dysgu AB]

Roedd awgrymiadau a wnaed gan yr ymatebwyr yn cynnwys:

- Ymgorffori awr les mewn oriau cyswllt ar gyfer tiwtoriaid cyrsiau
- Cryfhau polisïau disgyblu ac atgyfnerthu safonau ymddygiad derbynol gan ddysgwyr
- Gwellu effeithiolrwydd a defnyddioldeb systemau ar gyfer cofnodi cymorth ac atgyfeiriadau dysgwyr
- Cynyddu nifer y swyddogion lles
- Cynyddu cymorth un i un ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol
- Symud y cyfrifoldeb am fynd ar ôl diffyg presenoldeb o ddarlithwyr i staff cymorth

Atodiad A: Nodiadau ynghylch y tabl cyfrifo oriau

Ym mhob categori cofrestru, mae tabl yn dangos crynodeb o oriau a thabl pellach yn dangos dadansoddiad o dasgau. Sylwch y gall y cyfansymiau yn y ddau dabl hyn fod ychydig yn wahanol oherwydd talgrynnu.

Mae'r tablau dwy awr ym mhob adran yn cael eu cyfrifo gan ddefnyddio'r broses ganlynol:

- Ymatebwyr a ddewisodd ymateb "llawn amser", "rhan amser" neu "arall" yng nghwestiwn 1.
- O ystyried yr ateb yng nghwestiwn 1, cafodd hyn ei wirio wedyn yn erbyn eu hateb mewn perthynas â'r oriau contract.
- Os oedd y canlynol yn fodlon, defnyddiwyd eu hymatebion mewn perthynas â'r oriau a dreuliwyd ar bob tasg:

- Ymatebwyr a ddewisodd ymateb "llawn amser", "rhan amser" neu "arall" yng nghwestiwn 1.
- O ystyried yr ateb yng nghwestiwn 1, cafodd hyn ei wirio wedyn yn erbyn eu hateb mewn perthynas â'r oriau contract.
- Os oedd y canlynol wedi'i fodloni, defnyddiwyd eu hymatebion mewn perthynas â'r oriau a dreuliwyd ar bob tasg:
 - Ar gyfer amser llawn, ymatebwyr a ddywedodd fod eu horiau cytundebol rhwng 37 a 48 awr yr wythnos
 - Ar gyfer rhan-amser, ymatebwyr a ddywedodd fod eu horiau cytundebol yn llai na 37 awr yr wythnos
 - Ar gyfer eraill, ymatebwyr a ddywedodd fod eu horiau cytundebol rhwng 1 a 48 awr yr wythnos

Yna gwiriwyd yr oriau cytundebol a chyfanswm yr oriau a weithiwyd. O ganlyniad, dim ond pan ddywedodd ymatebwyr fod cyfanswm eu horiau a weithiwyd yr un fath neu'n uwch (hyd at 100 awr) na'u horiau cytundebol yr ystyriwyd ymatebion.

Nodiadau cyffredinol

Materion wrth gwblhau'r cwestiwn hwn y mae angen eu hystyried:

- gwybodaeth anghyflawn neu anghywir e.e. yr oriau contract a/neu gyfanswm yr oriau'n ymddangos yn isel o gymharu â'r math o contract h.y. wedi nodi eu bod yn gweithio'n llawn amser ond cyfanswm yr oriau wythnosol a ddatganwyd a weithiwyd oedd 2 awr.
- gwybodaeth anghyflawn neu anghywir mewn perthynas â dadansoddiad o dasgau e.e. swm a gofnodwyd sy'n cymryd cyfanswm oriau wythnosol dros nifer yr oriau mewn wythnos.
- cymhlethdod ac amrywiaeth yr oriau cytundebol e.e. contractau ffracsiynol/dim oriau; Ni chafodd yr ymatebion oedd yn disgyn i'r bwledi uchod eu hystyried yn y tablau.

Os rhoddwyd rhif a '+' e.e. 5+, derbyniwyd y rhif sylfaenol (h.y. 5). Troswyd y niferoedd a gofnodwyd yn y testun i ffigur rhifiadol a chafodd ffigurau eu talgrynnu i'r chwarter awr agosaf er hwylustod.